

4606/51

M. J. M.

PRAVILA
BRATOVSKESKLEADNICE

LJUBLJANA 1928

ZALOŽNIK: BRATOVSKESKLEADNICE

PRAVILA BRATOVSKÉ SKLADNICE

LJUBLJANA 1938

ZALOŽILA GLAVNA BRATOVSKA SKLADNICA

ZASEBNA KNJIŽNICA
ANTONIJA OMAN
PUBLISHER SV. PETER

08
DRU2

18000018

334.73

KM B 7195

J. 510/2045980

Natisnila tiskarna Merkur d. d. v Ljubljani
(Predstavnik O. Mihalek)

Vsebina

	Stran
I. poglavje. — Občne določbe	1
Osebe, zavezane zavarovanju	1
Osebe, izvzete od dolžnosti zavarovanja	2
Bratovske skladnice	3
Namen bratovskih skladnic	4
Oddelki bratovskih skladnic	5
II. poglavje. — Ustroj uprave bratovskih skladnic . . .	5
I. Pri podjetju	5
Krajevni upravni odbor	5
Krajevna skupščina	6
Krajevni nadzorni odbor	7
II. Izven podjetja	7
Glavni upravni odbor	7
Glavna skupščina	8
Glavni nadzorni odbor	8
Volitev in funkcija upravnih organov	9
Pravica glasovanja	9
Delegati, zastopniki in odborski člani	9
Namestniki odborskih članov in skupščinskih delegatov	9
Volitev predsednikov in podpredsednikov upravnih in	
nadzornih organov	10
Obveznost, vršiti funkcije	10
Trajanje mandatov in funkcij	11
Kako se volijo delegati in odborski člani	11
Sklic in poslovni red skupščin in odborov	11
Področje upravnih organov	13
Področje krajevnega upravnega odbora	13
Področje krajevne skupščine	14
Področje glavnega upravnega odbora	15
Področje glavne skupščine	17
Področje predsednikov in podpredsednikov upravnih	
odborov	18

	Stran
Področje nadzornega odbora	18
Osebe in pisarniški prostori	19
Povračilo stroškov upravnih organov	19
Delitev upravnih stroškov	20
III. poglavje. — Državno nadzorstvo	20
Obseg državnega nadzorstva	20
Sredstva državnega nadzorstva	21
Pravica rudarskega oblastva, prevzeti dolžnosti upravnih organov	21
Pravice rudarskih oblastev proti članom uprav. odborov	22
Pravna sredstva zoper odločbe rudarskih oblastev	23
IV. poglavje. — Sodišče rudarskega zavarovanja	23
Sodišče rudarskega zavarovanja in njegova pristojnost	23
Sestava sodišča rudarskega zavarovanja	24
Dolžnosti članov sodišča	25
Poslovanje sodišča	26
V. poglavje. — Osnovne določbe o zavarovanju	27
Članstvo bratovske skladnice	27
Delitev članstva	28
Ustanovniki in podporniki	29
Prijava in odjava članov	29
Začetek in trajanje članstva	30
Prostovoljno zavarovanje	30
Dopusti	31
Prestop iz enega podjetja v drugo	31
Čas, prebit v vojaški službi	32
Pravne posledice prestanka in prekinitve članstva	32
Pravice, ohranjene za bolezen	33
Pravice, ohranjene za onemoglost, starost in smrt	33
Obnova zgubljenih pravic	35
Matične knjige (matični listi, kartoteka)	35
Članske knjižice	35
Kategorije članov	36
Višina kategorijskih zaslužkov in plačevanje prispevkov	38
Prestop v višjo kategorijo	38
Pobiranje prispevkov	39
Obveznosti in odgovornost podjetij ob pobiranju in izročanju prispevkov	40
Porazdelitev prispevkov na člane in podjetja	41

Plačilni nalogi	41
Zastaranje terjatev	42
Posojila članom	42
VI. poglavje. — Bolniški oddelek	42
Zavarovane podpore članom	42
Zavarovane podpore rodbini	44
Omejitev pravice do podpor	45
Podpore ob izolaciji	46
Izplačevanje podpor	46
Zdravljenje v bolnicah	47
Stroški zdravljenja v bolnici	47
Uporabljanje posebnih zdravnikov in zavodov	48
Pravica do podpore, če član iznova oboli	48
Zmanjšane podpore članom po njih krivdi	49
Izredne podpore	50
Zastaranje pravice do podpor	50
Zabranjeni pravni posli in dejanja glede bolniških podpor	50
Regresne pravice bratovske skladnice	51
Dohodki in razhodki bolniškega oddelka	52
Prispevki v bolniški oddelek	52
Kontrola bolnikov	53
VII. poglavje. — Nezgodni oddelek	54
Namen nezgodnega oddelka	54
Zavarovane podpore članom	54
Nezgodna renta	55
Zavarovane podpore za rodbino	56
Nezgodna renta rodbinskih članov	56
Omejitev pravice do vdovske nezgodne rente	57
Odpravnina vdove	58
Posebne določbe za nezgodne rente otrok	58
Nezgodne rente drugih sorodnikov	58
Omejitev višine nezgodne rente rodbinskih članov in drugih sorodnikov	59
Posledice namerno povzročene poškodbe	59
Izračunavanje letnega kategorijskega zasluzka in izjem- na osnova nezgodne rente	60
Zdravljenje poškodovanega člana	60
Razdelitev stroškov za zdravljenje, hranarine in po- grebnine	61
Odgovornost podjetja	62

	Stran
Odgovornost za popolno odškodnino	62
Regresne pravice	63
Uveljavljanje pravice do odškodnine s civilno pravdo	63
Prijavljanje in preiskovanje nezgod	63
Postopek pri določanju podpor	64
Dohodki in razhodki nezgodnega oddelka	65
Odrejanje in plačevanje rednih prispevkov	66
Nevarnostna tabela	66
Uvrščanje v nevarnostne razrede	67
Tarifa za prispevke	67
VIII. poglavje. — Pokojninski oddelek	68
Namen pokojninskega oddelka	68
Pojem onemoglosti	68
Pogoji in višina pokojnine	68
Pokojnina za vdovo in otroke	69
Pokojnine za druge sorodnike	70
Omejitev višine pokojnine za rodbinske člane in so- rodnike	70
Zguba vdovske pokojnine	71
Kdaj se začne pravica do pokojnine	71
Vdovska odpravnina	72
Odpravnina za člane	72
Odpravnina za rodbino in sorodnike	72
Postopek pri odrejanju pokojnin in odpravnin	73
Dohodki in razhodki pokojninskega oddelka	74
Odrejanje in plačevanje rednih prispevkov	74
Postopek ob pasivni matematični bilanci	75
IX. poglavje. — Skupne določbe za nezgodni in pokoj- ninski oddelek	76
Spremembe v stanju rodbine in sorodnikov po smrti člana	76
Podaljšanje nezgodnih rent in pokojnin za otroke, vnu- čad, brate in sestre	76
Zmanjšba pokojnine, če se uživa nezgodna renta	77
Zguba pravice do nezgodne rente ali pokojnine ob kaz- nivem dejanju	77
Zguba pravice do nezgodne rente ali pokojnine ob si- mulaciji	77
Ustavitev nezgodne rente ali pokojnine, če se delovna sposobnost vzpostavi, in obvezno zdravljenje v ta namen	78

Ustavitev in vnovična odreditev nezgodne rente in pokojnine v zvezi s spremembo bistvenih okoliščin	78
Začasna ustavitve nezgodnih rent in pokojnin	79
Nezgodne rente in pokojnine ob izselitvi v inozemstvo	80
Izplačevanje nezgodnih rent in pokojnin, njih povračilo in zastaranje	81
Kontrola oseb, ki uživajo nezgodne rente ali pokojnine	81
Zabranjeni pravni posli in dejanja glede nezgodnih rent in pokojnin	81
X. poglavje. — Oddelek za preskrbovanje nezaposlenih rudarskih in topilniških delavcev in uslužbencev (rudarska borza dela)	82
Naloga oddelka za preskrbovanje nezaposlencev	82
Vrste podpore in pogoji	82
Posredovanje radi zaposlitve	84
Dohodki in razhodki oddelka	84
Višina prispevkov	85
Uporaba razpoložnih sredstev	85
XI. poglavje. — Osrednji odbor za preskrbovanje nezaposlenih rudarskih in topilniških delavcev in uslužbencev	86
Naloga osrednjega odbora	86
Organi in organizacija	86
Dohodki in razhodki osrednjega odbora	87
XII. poglavje. — Imovina in skladi bratovske skladnice	88
Imovina bratovske skladnice	88
Skladi bolniških oddelkov	88
Sklad bolniških oddelkov glavne bratovske skladnice	89
Sklad nezgodnega in pokojninskega oddelka	90
Sklad oddelka za preskrbovanje nezaposlenih rudarskih delavcev in uslužbencev	90
Rezervni skladi glavnih bratovskih skladnic in osrednji sklad bratovskih skladnic	90
Sklad osrednjega odbora za preskrbovanje nezaposlencev	91
Občasno sestavljanje matematičnih bilanc	91
XIII. poglavje. — Knjigovodstvo in statistika	92
Knjigovodstvo	92
Statistični podatki	92

XIV. poglavje. — Medsebojno razmerje med bratovskimi skladnicami in razmerje proti ostalim ustanovam socialnega zavarovanja	93
Medsebojno razmerje med krajevnimi bratovskimi skladnicami glede zavarovanja za bolezen	93
Medsebojno razmerje glavnih bratovskih skladnic glede izvajanja zavarovanja za onemoglost, starost in smrt	93
Razmerje bratovske skladnice proti ostalim ustanovam socialnega zavarovanja	94
XV. poglavje. — Kazenske določbe	96
Primeri, ki so kaznivi	96
Dodeljevanje denarnih kazni	97
XVI. poglavje. — Prehodne določbe	98
Amortizacija primanjkljaja pri potrebnih rezervah za čas članstva pred dnem 1. januarja 1925.	99
Pokojnine in nezgodne rente, odrejene pred temi pravili	99
Določbe glede rednih prispevkov	99
Razvrstitev kopačev in strelnih mojstrov v I. kat.	100
Plačevanje prispevkov in odmera pokojnin in nezgodnih rent po kategorijskih zaslužkih	100
XVII. poglavje. — Končne določbe	100
Reguliranje nezgodnih rent in pokojnin, odrejenih pred dnem 1. januarja 1925.	100
Oprostitev od davščin, taks idr.	101
Če se draginja zmanjša ali poveča	102
Obravnavanje nepredvidenih vprašanj	102
Obračun obresti	103
Predpisi o preskrbovanju nezaposelencev	103
Kdaj stopijo ta pravila v veljavo	104

Na podstavi členov 2. in 3., točke 12., členov 5. in 12. zakona o ureditvi vrhovne državne uprave, § 12. uredbe o razdelitvi predsedništva ministrskega sveta in ministrstev na oddelke in § 80., odst. 2., finančnega zakona za leto 1937/38. dopolnujem in spreminjam pravila bratovske skladnice za zavarovanje delavcev in nameščencev pri rudarskih podjetjih v kraljevini Jugoslaviji z dne 16. februarja 1933., R. št. 3600, tako da se glase:

Pravila bratovske skladnice.*

I. POGlavJE.

Občne določbe.

§ 1.

Osebe, zavezane zavarovanju.

(¹) Delavci in uslužbenci (nameščenci), zaposleni pri vseh rudniških podjetjih v kraljevini Jugoslaviji, so zavezani zavarovanju po teh pravilih in so zavarovani za bolezen, nezgodo pri delu, onemoglost, starost in smrt kakor tudi za nezaposlenost pri bratovskih skladnicah

* »Služb. nov.« z dne 31. XII. 1937., št. 300/LXXXIX/688 oz. (popravki) 13. I. 1938., št. 8/V/30. — »Službeni list« št. 72/11 iz l. 1938.

kot ustanovah za zavarovanje rudarskega osebja. Za rudniška podjetja se štejejo v tem primeru vsi rudniki, topilnice, rudosledna in druga dela, ki spadajo pod rudarske zakone v kraljevini Jugoslaviji.

(²) Pod isto obveznost spadajo tudi uradniki in vsi ostali uslužbenci neposrednih in osrednjih uprav omejenih rudarskih podjetij toliko, kolikor je sedež teh uprav na ozemlju kraljevine Jugoslavije.

(³) Delavci in uslužbenci, redno zaposleni pri rudniških podjetjih, ostanejo zavezani zavarovanju po teh pravilih tudi takrat, kadar so zaposleni pri obrtnih obratih, ki sami po sebi ne spadajo pod rudarske zakone, ki pa so zvezani z rudniškimi podjetji. Sporne primere rešujeta sporazumno ministrstvo za gozdove in rudnike in ministrstvo za socialno politiko in ljudsko zdravje.

(⁴) Osebje bratovskih skladnic samih se zavaruje po predpisih zakona o pokojninskem zavarovanju nameščenecv iz l. 1933. (>Službene novine«, letnik XV. — 1933 — št. 285/LXXXIV).

§ 2.

Osebe, izvzete od dolžnosti zavarovanja.

(¹) Poleg državnih uslužbencev, ki so preskrbljeni po zakonu o uradnikih, so izvzete od zavarovanja pri bratovski skladnici tudi še téle osebe:

1. od dolžnosti zavarovanja za bolezen: tisti uslužbenci, ki jim njih delodajalci s pogodbo, odobreno od rudarskega oblastva, zavarujejo ob boleznih popolno plačo in zdravniško pomoč za najmanj 26 tednov kakor tudi vse ostale pomoči in podpore, označene v §§ 63. do 73. teh pravil;

2. od dolžnosti zavarovanja za onemoglost, starost in smrt:

a) uslužbenci, ki so zavarovani za onemoglost, starost in smrt po drugih zakonih ali s pogodbo, odobreno od rudarskega oblastva, če dajejo najmanj to, kar dajejo ta pravila;

b) osebe, ki niso dovršile 14 let starosti;

3. od dolžnosti zavarovanja za nezgode pri delu: uslužbenci, ki so zavarovani za tak primer po drugih zakonih ali s pogodbo, odobreno od rudarskega oblastva, če dajejo najmanj to, kar dajejo ta pravila.

(2) Ko se odobrujejo v prednjem odstavku omenjene pogodbe, morajo oceniti rudarska oblastva finančno moč pogodbene ustanove, ali bo zmožna povsem zanesljivo izvrševati te obveznosti.

§ 3.

Bratovske skladnice.

(1) Bratovske skladnice, osnovane na načelu vzajemne pomoči in samouprave, opravljajo po predpisih teh pravil ob nadzorstvu rudarskih oblastev zavarovanje delavcev in uslužbencev, zaposlenih pri rudniških podjetjih. Vsak zavarovani delavec (delavka) in uslužbenec (uslužbenka) je član bratovske skladnice (§ 39., odst. 1.).

(2) Občni službeni naziv teh ustanov je: Bratovska skladnica, posebni pa: Krajevne in glavne bratovske skladnice.

(3) Glavne bratovske skladnice opravljajo zavarovanje za nezgodo pri delu, za onemoglost, starost in smrt kakor tudi za nezaposlenost za sedanja območja prvostopnih rudarskih oblastev (rudarskih glavarstev in rudarske inspekcije) in imajo svoj sedež v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu in Splitu. Krajevne bratovske skladnice opravljajo zavarovanje za bolezen; krajevne bratovske skladnice imajo svoj sedež pri posameznih

podjetjih z več ko 200 delavci, združene krajevne bratovske skladnice za več podjetij, kamor spadajo podjetja z manj ko 200 delavci, pa v večjih krajih, po odločbi rudarskega oblastva.

(4) Število, sedeže in pristojnostne okoliše glavnih bratovskih skladnic sme po potrebi z odlokom spreminiti resorni minister, če zahteva to smotrnost ustroja zavarovanja.

(5) Rudarsko oblastvo predpisuje in spreminja po potrebi, po zaslišanju ali na predlog glavne bratovske skladnice območja krajevnih bratovskih skladnic in predpisuje, katero podjetje z manj ko 200 delavci sme imeti svojo krajevno bratovsko skladnico.

(6) Glavne in krajevne bratovske skladnice imajo značaj pravnih oseb in morejo pridobivati pravice in prevzemati nase obveznosti po občnih zakonskih predpisih.

(7) Vsaka glavna in krajevna bratovska skladnica jamči za svoje obveznosti samo s svojo imovino.

(8) Službeni jezik je državni.

§ 4.

Namen bratovskih skladnic.

Namen bratovskih skladnic je, zavarovati po določbah teh pravil članom, njih rodbinam in sorodnikom:

1. zdravljenje, bolniške podpore in pogrebne;
2. nezgodne podpore (rente) pri delu poškodovanim in onesposobljenim;
3. pokojnine ali odpravnine onemoglim ali ostarelim članom kakor tudi po njih smrti preostalim rodbinam in sorodnikom;
4. podpore ob nezaposlenosti.

§ 5.

Oddelki bratovskih skladnic.

(1) Za izvajanje zavarovanja po § 4. teh pravil so sestavljene bratovske skladnice iz štirih oddelkov.

(2) Oddelki so tile:

1. bolniški;
2. nezgodni;
3. pokojninski in
4. za preskrbovanje nezaposlencev.

II. POGlavJE.**Ustroj uprave bratovskih skladnic.**

§ 6.

Organi bratovske skladnice so:

I. Pri podjetju:

1. krajevni upravni odbor,
2. krajevna skupščina in
3. krajevni nadzorni odbor.

II. Izven podjetja:

1. glavni upravni odbor,
2. glavna skupščina in
3. glavni nadzorni odbor.

I. Pri podjetju.

§ 7.

Krajevni upravni odbor.

(1) Krajevni upravni odbor je pri vsaki krajevni bratovski skladnici (§ 3., odst. 3. in 5.).

(²) Krajevni upravni odbor sestavljajo:

1. pri podjetjih, ki zaposlujejo do 300 delavcev, trije člani izmed delavcev in trije člani podjetja;

2. pri podjetjih s 300 do 600 delavci na vsakih 100 delavcev po en član izmed delavcev in po en član podjetja;

3. pri podjetjih z več ko 600 delavci šest članov izmed delavcev in šest članov podjetja, in

4. pri združeni bratovski skladnici za več podjetij število članov sorazmerno s skupnim številom delavcev.

§ 8.

Krajevna skupščina.

(¹) Krajevno skupščino sestavljajo:

1. delegati članov bratovske skladnice pri podjetju in
2. zastopniki podjetja.

(²) Število delegatov se ravna po številu članov: deset delegatov na prvih 100 članov; še po pet delegatov na vsakih nadaljnjih 100 članov do 1000 in še po dva delegata na vsakih nadaljnjih 100 članov nad 1000.

(³) Če je združena krajevna bratovska skladnica skupna za več podjetij, se volijo delegati po skupnem številu njenih članov po prednjem odstavku tega paragrafa; le da smejo delavski delegati od posameznih podjetij predstavljati več delegatov po izdanih pooblastilih.

(⁴) Vsak izvoljeni delegat ima za sebe en glas, delegat združenih krajevnih bratovskih skladnic pa še toliko glasov, kolikor jih predstavlja po pooblastilih.

(⁵) Število glasov, ki gre podjetju ali njegovim zastopnikom, je enako številu glasov delegatov, prisotnih na skupščini.

(6) Če je prisotnih več podjetij ali njih zastopnikov, se dodeli vsakemu podjetju ali njegovim zastopnikom število glasov sorazmerno s številom pri njih zaposlenih članov.

(7) Skupščin se smejo udeleževati samo osebe, ki imajo pravico glasovanja, dalje uslužbenci bratovske skladnice in odposlanec rudarskega oblastva, potem kot opazovalci delavski zaupniki in predstavnika pristojne delavske in delodajalske zbornice.

(8) Krajevne skupščine vodi predsednik ali podpredsednik krajevnega upravnega odbora; če sta pa oba zadržana, odredi upravni odbor koga izmed sebe, ki naj vodi skupščino.

§ 9.

Krajevni nadzorni odbor.

Krajevni nadzorni odbor sestavljajo:

1. dva člana, izvoljena na krajevni skupščini izmed delavcev, in
2. en zastopnik, izvoljen od podjetja na krajevni skupščini.

II. Izven podjetja.

§ 10.

Glavni upravni odbor.

(1) Glavni upravni odbor volijo delegati članov in zastopniki podjetij na glavni skupščini, in sicer:

1. šest članov kot predstavnike zavarovanih članov in
2. šest članov kot predstavnike podjetij.

(2) Predstavnike članov volijo delegati članov izmed sebe, predstavnike podjetij pa volijo zastopniki podjetij izmed sebe.

§ 11.

Glavna skupščina.

(¹) Glavno skupščino sestavljajo:

1. po en delegat vsake krajevne bratovske skladnice z manj ko 500 polnopravnimi člani, po dva delegata vsake krajevne bratovske skladnice z najmanj 500 polnopravnimi člani in na vsakih nadaljnjih 500 zavarovanih polnopravnih članov po en delegat več;

2. enako število zastopnikov podjetij, ki imajo enako število glasov kakor delegati članov.

(²) Za glavno skupščino se volijo delegati in imenujejo zastopniki na krajevnih skupščinah.

(³) Glavno skupščino vodi predsednik ali podpredsednik glavnega upravnega odbora, če sta zadržana pa član uprave, ki ga odredi glavni upravni odbor.

(⁴) Glavne skupščine se smejo udeleževati samo osebe, ki imajo pravico glasovanja, nadalje uslužbenci bratovske skladnice in odposlanec rudarskega oblastva, potem kot opazovalca predstavnika pristojne delavske in delodajalske zbornice.

§ 12.

Glavni nadzorni odbor.

Prisotni delegati članov in zastopniki podjetij na glavni skupščini volijo izmed sebe glavni nadzorni odbor, in sicer:

1. dva člana izmed delegatov zavarovanih članov in
2. enega člana izmed zastopnikov podjetij.

Volitev in funkcija upravnih organov.

§ 13.

Pravica glasovanja.

Pravico glasovanja za volitev delegatov v krajevne skupščine ima vsak polnoletni član obeh spolov, če je zavarovan na dan objave volitev v vseh oddelkih bratovske skladnice.

§ 14.

Delegati, zastopniki in odborski člani.

(¹) Vsak član, ki ima pravico glasovanja, je lahko izvoljen za delegata v krajevno ali v glavno skupščino.

(²) V odbore sme biti izvoljen vsak član, ki:

1. uživa vse grajanske pravice, je državljan kraljevine Jugoslavije ali je kot tuj državljan prebil najmanj 10 let na rudarskem poslu v kraljevini Jugoslaviji;

2. je vešč čitanju in pisanju v državnem jeziku;

3. ni mlajši od 24 let in

4. je bil pred izvolitvijo najmanj leto dni zavarovan v vseh oddelkih bratovske skladnice.

(³) Pogoji prednjega odstavka pod 1., 2. in 3. veljajo tudi za zastopnike podjetij.

(⁴) Član upravnega odbora ne more biti hkrati tudi član nadzornega odbora.

(⁵) Član krajevnega upravnega odbora sme biti hkrati tudi član glavnega upravnega odbora.

§ 15.

Namestniki odborskih članov in skupščinskih delegatov.

(¹) Za skupščinske delegate in zastopnike in za vse odborske člane mora biti ustrezno število namestnikov, ki

se volijo kakor skupščinski delegati ali odborski člani in stopijo na izpraznjena mesta za čas, dokler trajajo funkcije delegatov in odborov, do prihodnjih volitev v istem redu, v katerem so po številu dobljenih glasov izvoljeni, oziroma v istem redu, v katerem so od podjetij imenovani. Namestniki imajo pravico zastopati v sejah in na skupščinah delegate in člane, če so ti zaradi bolezni zadržani, da bi prišli.

(²) Če odpade, dokler trajajo odborske funkcije, toliko članov in namestnikov, da odbor ni več popoln, je dopolniti predpisano število članov in namestnikov z novimi volitvami na prvi prihodnji skupščini.

§ 16.

Volitev predsednikov in podpredsednikov upravnih in nadzornih odborov.

(¹) Predsednika krajevnega in glavnega upravnega odbora volijo člani teh odborov, in sicer predstavniki podjetij izmed sebe, podpredsednika pa volijo člani odbora-predstavniki delavcev izmed sebe, in to s tajnim glasovanjem.

(²) Predsednike krajevnih in glavnega nadzornega odbora volijo člani teh odborov izmed sebe.

(³) Če se odbori iz kakršnih koli razlogov ne morejo konstituirati, izvrši njih konstituiranje rudarsko oblastvo; to konstituiranje je obvezno za vse odborske člane.

§ 17.

Obveznost, vršiti funkcije.

Vsak član, ki je s svojim pristankom izvoljen v upravo svoje bratovske skladnice, je zavezan vršiti dolžnost, dokler traja njegov mandat.

§ 18.

Trajanje mandatov in funkcij.

(1) Mandati skupščinskih delegatov in zastopnikov podjetij kakor tudi funkcije upravnih in nadzornih odborov trajajo tri leta.

(2) Mandat preneha, če ne spolnjuje poslovalec več pogojev, potrebnih za izvolitev (§§ 13. in 14.).

(3) Podjetja skupščinskih delegatov in zastopnikov in članov upravnih in nadzornih odborov ne smejo odpuščati ali preganjati zaradi pravilnega izvrševanja njih dolžnosti po določbah teh pravil.

(4) Odborski člani izmed delavcev uživajo isto zaščito kakor delavski zaupniki po zakonu o zaščiti delavcev in ne morejo biti odpuščeni ne reducirani brez odobritve rudarskega oblastva, razen v primerih, predvidenih z zakonom.

§ 19.

Kako se volijo delegati in odborski člani.

Delegati za skupščine in odborski člani se volijo po proporcionalnem volilnem sistemu, način teh volitev pa je predpisal minister za gozdove in rudnike s pravilnikom o volitvah pri bratovskih skladnicah z dne 14. januarja 1937., R. št. 181 (»Službene novine« z dne 20. januarja 1937., št. 13/III).*

§ 20.

Sklic in poslovni red skupščin in odborov.

(1) Redno krajevno skupščino skliče krajevni upravni odbor vsako leto najkasneje do konca meseca marca; redno glavno skupščino skliče glavni upravni odbor

* »Službeni list« št. 65/10 iz l. 1937.

vsako tretje leto najkasneje v mesecu juniju; izredne skupščine se sklicujejo po potrebi.

(²) Vsak sklic krajevne skupščine se mora objaviti na javnem in vsem članom dostopnem kraju vsaj osem dni pred zborovanjem.

(³) Sklic glavne skupščine se objavlja s pismenim vabilom glavnega upravnega odbora po krajevnih upravnih odborih 15 dni pred zborovanjem.

(⁴) Vabila morajo navajati dan, ko bo skupščina zborovala, in njen dnevni red.

(⁵) Skupščino odvarja in vodi predsednik oziroma podpredsednik, če sta zadržana, pa odborov član, ki ga odredi upravni odbor. Ti imenujejo zapisnikarja, ki pa ni treba da bi bil član bratovske skladnice.

(⁶) Če je predsednik ali ves odbor pod obtožbo, izvoli skupščina predsednika skupščine, ki ne sme biti izmed članov upravnega ali nadzornega odbora.

(⁷) Skupščina sklepa polnoveljavno, če je prisotna polovica skupnega števila delegatov članov in zastopnikov podjetja skupaj.

(⁸) Če ni na skupščini prisotna polovica skupnega števila delegatov članov in zastopnikov podjetja, se mora sklicati skupščina z istim dnevnim redom v 15 dneh od dne prvega sklica in potem lahko sklepa polnoveljavno ne glede na prisotno število delegatov in zastopnikov.

(⁹) Odborske seje sklicujejo predsedniki po potrebi.

(¹⁰) Odbori so sklepčni, če sta prisotni dve tretjini odborskih članov. Pri naknadnem sklicu sme biti odborska seja, če je prisotna vsaj polovica članov; vendar morata dva od prisotnih članov biti predstavnika delavcev.

(¹¹) Dnevni red se sme spremeniti samó, če s tem soglašata večina prisotnih.

(¹²) Za polnoveljavne sklepe skupščin in odborov je potrebna absolutna večina glasov prisotnih; ob enaki razdelitvi glasov odloči rudarsko oblastvo.

(¹³) O vsaki skupščini in odborski seji se vodi zapisnik, ki obsega: dnevni red, število in imena prisotnih članov, storjene sklepe in število glasov, ki so bili oddani za te sklepe ali zoper nje.

Področje upravnih organov.

§ 21.

Področje krajevnega upravnega odbora.

(¹) Krajevni upravni odbor ima tole področje: upravlja in vodi vse posle krajevne bratovske skladnice, kolikor ne spadajo po teh pravilih v pristojnost ostalih upravnih organov, in vrši kot pomožni organ glavnega upravnega odbora določene posle za glavno bratovsko skladnico. Zlasti je dolžnost krajevnega upravnega odbora, da:

1. upravlja in vodi vse posle bolniškega oddelka, kolikor niso po teh pravilih izvzeti iz njegovega področja;

2. vodi točno matično knjigo (matične liste, kartoteko) članov (§ 52.) in jim redno izdaja članske knjižice (§ 53.);

3. kontrolira vse prijave in odjave članov, ki jih je napravilo podjetje;

4. zbira dohodke za vse oddelke bratovske skladnice in pošilja dohodke nezgodnega in pokojninskega oddelka in oddelka za preskrbovanje nezaposlencev glavni bratovski skladnici, kolikor ta ne odredi drugače;

5. odreja bolniške podpore po teh pravilih, izplačuje te podpore kakor tudi nezgodne rente, podpore nezaposlencem in pokojnine;

6. ima na skrbi dohodke in izdatke;
7. vodi statistiko bolniškega oddelka;
8. sklicuje krajevno skupščino in določa njen dnevni red;
9. zastopa bolniški oddelek pred oblastvi in proti drugim osebam v mejah svoje pristojnosti;
10. zbira za nezgodni in pokojninski oddelek vse potrebne podatke in jih pošilja v rešitev glavnemu upravnemu odboru.

(²) Krajevni upravni odbori so pomožni organi glavnega upravnega odbora in morajo izvrševati vse naloge, ki jim jih ta v mejah določb teh pravil daje.

(³) Člani krajevnega upravnega odbora so moralno in materialno odgovorni za vsako krajevni ali glavni bratovski skladnici zlonamerno ali po nemarnosti prizadeto škodo.

§ 22.

Področje krajevnne skupščine.

Krajevna skupščina ima tole področje:

1. voli člane krajevnega upravnega in nadzornega odbora kakor tudi delegate za glavno skupščino;
2. odobruje zaključne račune krajevnne bratovske skladnice in poročilo krajevnega upravnega odbora in daje o tem krajevnomu upravnemu odboru razrešnico;
3. kliče, če se zaključni računi in poročila ne odobre, in tudi sicer na odgovor člane krajevnega upravnega in nadzornega odbora za škodo, prizadeto krajevni bratovski skladnici;
4. podaja predloge o spremembah območja krajevnne bratovske skladnice (§ 3.);
5. odloča o višini prispevka v bolniški oddelek (§ 78., odst. 1.).

§ 23.

Področje glavnega upravnega odbora.

(1) Glavni upravni odbor ima tole področje: upravlja in vodi vse posle glavne bratovske skladnice, kolikor ne spadajo po teh pravilih v pristojnost ostalih upravnih organov, in vodi nadzor nad poslovanjem krajevnih bratovskih skladnic. Zlasti je dolžnost glavnega upravnega odbora, da:

1. upravlja in vodi vse posle nezgodnega in pokojninskega oddelka, tiste posle bolniškega oddelka, ki ne spadajo po teh pravilih v področje organov krajevnih bratovskih skladnic, in tiste posle oddelka za preskrbovanje nezaposlencev, ki spadajo po teh pravilih v njegovo področje;

2. daje navodila in nadzira posle bolniških oddelkov kakor tudi posle, ki jih opravljajo krajevni upravni odbori za glavno bratovsko skladnico; kontrolira po svojih organih poslovanje podjetij glede izvrševanja obveznosti po predpisih teh pravil;

3. odloča v 30 dneh po prejemu o pritožbah članov zoper odločbe krajevnih upravnih odborov;

4. nastavlja in odpušča uradnike, zdravnike in ostalo osebje glavne in krajevnih bratovskih skladnic, jim odreja področje, plače, honorarje, potne stroške in dnevnice v breme tistega oddelka po pravilniku, ki ga predpiše minister za gozdove in rudnike o postavljanju osebja, potnih stroških, dnevnicah itd. Za uslužbence krajevnih bratovskih skladnic je zahtevati predhodni predlog krajevnih upravnih odborov;

5. otvarja za svoje člane po zakonskih določbah lekarne, zida in kupuje bolnice, kopališča, okrevališča, zdravilišča in druge zgradbe (§ 31., odst. 3.), jih upravlja

in sklepa pogodbe z bolnicami in zdravniki, vse z odobritvijo rudarskega oblastva;

6. odreja nezgodne rente in pokojnine in odobruje druge redne in izredne podpore kakor tudi posojila članom;

7. skrbi za zbiranje skladov pri vsakem oddelku bratovske skladnice in sestavlja o pravem času periodne matematične bilance nezgodnega in pokojninskega oddelka;

8. sklicuje glavne skupščine in odreja njih dnevni red in o tem obvešča rudarsko oblastvo;

9. sestavlja in predlaga letne zaključne račune in letni proračun bratovske skladnice, predpisane statistične izkaze (§ 150.) in poročila in jih pošilja rudarskemu oblastvu do konca meseca junija vsakega leta;

10. zastopa nezgodni in pokojninski oddelek pred oblastvi in proti drugim osebam;

11. podaljšuje v izrednih primerih na predlog krajevnega upravnega odbora podpore, označene v § 63. teh pravil;

12. vodi glavno matično knjigo (liste, kartoteko — § 52.);

13. predpisuje obrazce in knjige za vse bratovske skladnice in

14. skrbi, da se denarna sredstva bratovske skladnice pravilno nalagajo, in daje hipotekarna posojila po istih pogojih.

(²) Člani glavnega upravnega odbora so moralno in materialno odgovorni za vsako glavni ali krajevnim bratovskim skladnicam zlonamerno ali po nemarnosti prizadeto škodo.

(³) Zoper odločbo glavnega upravnega odbora pristoji krajevnim upravnim odborom pravica pritožbe v 15 dneh na pristojno rudarsko oblastvo.

§ 24.

Področje glavne skupščine.

(¹) Glavna skupščina ima tole področje:

1. voli člane v glavni upravni in nadzorni odbor in v sodišče rudarskega zavarovanja;

2. odobruje zaključne račune glavne bratovske skladnice in poročilo glavnega upravnega odbora po poročilu glavnega nadzornega odbora in daje o tem glavnemu upravnemu odboru razrešnico;

3. kliče, če se zaključni račun in poročilo ne odobri, in tudi sicer člane glavnega upravnega odbora in glavnega nadzornega odbora na odgovor za škodo, prizadeto glavni bratovski skladnici;

4. odloča na predlog glavnega upravnega odbora o potrebnih ukrepih zaradi upostavitve predpisanega kritja za obveznosti pokojninskega oddelka;

5. odloča o zvišanju in znižanju zavarovalnih podpor v dovoljenih mejah;

6. odloča o višini prispevkov za pokojninski oddelek (§ 118.);

7. določa, popolnjuje in spreminja nevarnostno tabelo za uvrščanje podjetij v nevarnostne razrede (§ 102.) in odreja tarifo prispevkov za nezgodni oddelek (§ 104.);

8. sklepa o spremembah pravil bratovske skladnice.

(²) Glavna skupščina je najvišji organ glavne bratovske skladnice in ima pravico odločati o vseh vprašanjih glavne bratovske skladnice, kolikor tega ta pravila ne odrejajo drugače.

§ 25.

Področje predsednikov in podpredsednikov upravnih odborov.

(¹) Predsednik krajevnega in glavnega upravnega odbora ali ob njegovi odsotnosti podpredsednik kakor tudi njiju namestnika so pooblašteni zastopati odbor proti ostalim upravnim organom, proti oblastvom in drugim osebam. Dolžni so izvrševati sklepe skupščin in odbora in skrbeti, da se opravljajo posli bratovske skladnice redno; imajo pa tudi pravico ustavljati sklepe svojega odbora, ki nasprotujejo zakonu ali pravilom. V takih primerih morajo takoj zaprositi za odločbo rudarskega oblastva.

(²) Predsednik (podpredsednik) mora opravljati s potrebnim številom uslužbencev vse posle bratovske skladnice, ki so točno odrejeni s temi pravili in spadajo v pristojnost odbora.

(³) Predsednik (podpredsednik) je pooblaščen odločati v nujnih stvareh pred sestankom pristojnega odbora. V takih primerih mora v prvi prihodnji seji poročati odboru o svojih odločbah in zahtevati zanje njegovo odobritev.

§ 26.

Področje nadzornega odbora.

(¹) Člani nadzornega odbora morajo občasno pregledati knjigovodstvo in skontrirati blagajno, nadzirati pravilno voditev matičnih knjig (listov, kartoteke) in vobče pravilnost poslovanja bratovske skladnice.

(²) Pregledovati morajo letne zaključne račune in podajati o tem poročilo glavni oziroma krajevni skupščini.

(³) Če dožene nadzorni odbor kakšne nepravilnosti v poslovanju, mora ukreniti, česar je treba, da se od-

pravijo. Po potrebi mora zaprositi za posredovanje rudarskega oblastva.

(⁴) Člani nadzornega odbora imajo pravico udeleževati se sej upravnega odbora s posvetovalnim glasom.

§ 27.

Osebjje in pisarniški prostori.

(1) Posle bratovske skladnice pri podjetju vodi osebjje podjetja, ki mu sme glavni upravni odbor po obsegu dela in materialnih sredstvih odrediti nagrado. Pri podjetjih z več ko 800 člani in združenih krajevnih bratovskih skladnicah sme glavni upravni odbor prideliti in nastaviti tudi uradnike bratovske skladnice.

(²) Za opravljanje poslov pri glavni bratovski skladnici se nastavi potrebno število osebjja, čigar službeno razmerje se uredi s pravilnikom (§ 23., odst. 1., točka 4.).

(³) Podjetja so dolžna dati krajevnim bratovskim skladnicam brezplačno na razpolago potrebne prostore, kurjavo in razsvetljava.

§ 28.

Povračilo stroškov upravnih organov.

(1) Dolžnosti vseh članov upravnih in nadzornih odborov kakor tudi skupščinskih delegatov in zastopnikov se štejejo za častne.

(²) Posebne nagrade posameznim odborskim članom odredi lahko glavni upravni odbor izjemoma z izrečno odobritvijo rudarskega oblastva, če opravljajo v korist bratovske skladnice posebne posle, ki bistveno presegajo obseg navadnih poslov članov upravnih organov.

(³) Če se udeležujejo odborski člani, skupščinski delegati in zastopniki sej, skupščin in volitev, imajo pravico

do povračila potnih stroškov. Zgubljene dnevne mezde mora povrniti podjetje.

§ 29.

Delitev upravnih stroškov.

(1) Celotni upravni stroški krajevnih bratovskih skladnic obremenjajo bolniški oddelek.

(2) Upravni stroški glavne bratovske skladnice obremenjajo z eno tretjino neugodni, z dvema tretjinama pa pokojninski oddelek.

III. POGlavJE.

Državno nadzorstvo.

§ 30.

Obseg državnega nadzorstva.

(1) Rudarsko oblastvo vrši nadzorstvo nad vsemi posli bratovskih skladnic, in to na prvi stopnji prvo-stopno rudarsko oblastvo na sedežu glavne bratovske skladnice.

(2) Nadzorstvo rudarskega oblastva se vrši v ta namen:

1. da se točno izvršujejo določbe pravil;
2. da se upoštevajo vse okolnosti, od katerih je odvisna varnost tekočih podpor in bodočih obveznosti.

(3) Rudarsko oblastvo mora potemtakem zlasti nadzirati izvajanje sanacijskih načrtov, predpisano nalaganje glavnice in točno prikazovanje poslovanja in stanja imovine v zaključnih računih in bilancah. Rudarsko oblastvo ima pravico, samo odrediti izvedbo sanacijskih na-

črtov, če jih pristojni upravni organi nočejo izdelati ali izvršiti.

§ 31.

Sredstva državnega nadzorstva.

(¹) Izvrševaje nadzorstvo, ima rudarsko oblastvo pravico, vpogledovati vse knjige, račune, evidence, pisma in spise, skonstrirati blagajne in se po svojih odposlancih udeleževati skupščin in odborskih sej. Odposlanec rudarskega oblastva je upravičen ustavljati vse sklepe, ki nasprotujejo zakonskim predpisom ali tem pravilom.

(²) Glavni upravni odbori morajo v 10 dneh zapisnike o glavnih in krajevnih skupščinah in sejah glavnih upravnih odborov priobčevati v overjenem prepisu rudarskemu oblastvu v odobritev. Če rudarsko oblastvo v 15 dneh po prejemu zapisnika ne poda svojih pripomb, postanejo sklepi, ki so ugotovljeni v zapisniku, izvršni.

(³) Za zidanje ali nakup zgradb po § 23., odst. 1., točki 5., se morajo predložiti načrti s proračuni ali ceno in pogoji preko rudarskega oblastva resornemu ministru v pregled in odobritev.

§ 32.

Pravica rudarskega oblastva, prevzeti dolžnosti upravnih organov.

(¹) Rudarsko oblastvo ima pravico, sklicevati odbore in skupščine, kadar je to potrebno v interesu pravilne voditve bratovskih skladnic. Odposlanec rudarskega oblastva je v takih primerih upravičen predsedovati odboru ali skupščini.

(²) Če upravni odbori ne bi hoteli spolnjevati dolžnosti po teh pravilih ali uprava bratovske skladnice ne bi mogla iz kakršnega koli razloga pravilno poslovati, sme prevzeti in izvrševati te njih dolžnosti rudarsko oblastvo po posebnem odposlancu na račun dotične bratovske skladnice. V takem primeru mora sklicati rudarsko oblastvo v treh mesecih glavno ali krajevno skupščino, da izvoli nov odbor.

(³) Če odbori ne bi hoteli voliti predsednika ali če člani ali njihovi delodajalci ne bi hoteli voliti ali imenovati svoje delegate ali zastopnike, gre rudarskemu oblastvu pravica, da to samo izvrši.

§ 33.

Pravice rudarskih oblastev proti članom upravnih odborov.

(1) Rudarsko oblastvo sme člane upravnih odborov prisiliti, da izvršujejo naredbe, izdane v okviru državnega nadzorstva, in to najprej s tem, da jih opomni in jim zapreti denarno kazen, nato pa, če se ne odzovejo, s tem, da jih kaznuje v denarju po predpisih teh pravil (§ 154., odst. 1.).

(²) Če se izdane naredbe tudi po denarni kazni ne izvrše, ima rudarsko oblastvo pravico, razrešiti predsednika (podpredsednika) upravnega odbora dolžnosti ali pa razpustiti ta odbor.

(³) Člana upravnega odbora, ki z dejanjem oškoduje dober glas bratovske skladnice, sme rudarsko oblastvo odstraniti za krajši ali daljši čas, pa tudi za ves čas trajanja njegovega mandata in poklicati na njegovo mesto namestnika.

§ 34.

Pravna sredstva zoper odločbe rudarskih oblastev.

(¹) Zoper rešitve prvostopnih rudarskih oblastev imajo bratovske skladnice pravico pritožbe na resornega ministra v 15 dneh po prejemu rešitve.

(²) Zoper kazni, ki jih je izreklo rudarsko oblastvo, izvrševaje nadzorstvo (§ 154. odst. 1.), je dopustna v istem roku pritožba na resornega ministra.

IV. POGlavJE.**Sodišče rudarskega zavarovanja.**

§ 35.

Sodišče rudarskega zavarovanja in njegova pristojnost.

(¹) Sodišče rudarskega zavarovanja je na sedežu vsake glavne bratovske skladnice za reševanje sporov, ki nastanejo med člani, nezgodniki in upokoјenci ali njih pravno pooblaščenimi sorodniki z ene strani in bratovskimi skladnicami z druge strani glede podpor ali odškodnin, ki so jih te dolžne dajati v svojem področju po teh pravilih ob bolezni, nezgodi pri delu, onemoglosti, starosti in smrti.

(²) Spori o rodbinskem razmerju med umrlim članom, upokoјencem ali nezgodnikom in tistimi, ki zahtevajo podporo, nezgodno rento ali pokojnino, ne spadajo v pristojnost tega sodišča. Taki spori spadajo v pristojnost rednih civilnih sodišč.

§ 36.

Sestava sodišča rudarskega zavarovanja.

(¹) Sodišče rudarskega zavarovanja sestavljajo:

1. predsednik ali njegov namestnik s popolno pravno fakultetno izobrazbo;
2. dva člana izmed delodajalcev in njih zastopnikov in
3. dva člana izmed članov.

(²) Predsednika in njegovega namestnika postavlja in jima odreja nagrade minister za pravosodje na predlog resornega ministra, in to predvsem izmed sodnikov okrožnih ali višjih sodišč na sedežu glavne bratovske skladnice.

(³) Glavna skupščina voli člane sodišča, in to dva člana in štiri namestnike izmed delodajalcev in njih zastopnikov, dva člana in štiri namestnike pa izmed delavcev in uslužbencev, ki so zavarovani najmanj pet let v vseh oddelkih bratovske skladnice.

(⁴) Za člana sodišča sme biti izvoljen samó, kdor:

1. uživa vse državljske in grajšanske pravice;
2. je vešč čitanju in pisanju v državnem jeziku in
3. ni mlajši od 30 let.

(⁵) Člani sodišča ne morejo biti člani upravnih ali nadzornih odborov bratovske skladnice.

(⁶) Izvoljeni člani sodišča morajo opraviti prisego po uredbi o opravljanju prisege po članih sodišča rudarskega zavarovanja, ki jo je minister za pravosodje predpisal dne 8. marca 1934, pod št. 22.350-U-194 in razglasil v »Službenih novinah« št. 57 z dne 10. marca 1934.*

* »Službeni list« št. 220/27 iz l. 1934.

Dokler izvršujejo svojo funkcijo pri sodišču, se štejejo za javne uslužbenke.

(7) Predsedniku traja funkcija tri leta, preneha pa že prej, če odide s sedeža sodišča ali če ga minister za pravosodje razreši.

(8) Članom traja funkcija tri leta, preneha pa že prej, če član ne spolnjuje več pogojev, omenjenih v odstavkih 3. in 4. tega paragrafa, ali če se kaznuje z razrešitvijo od funkcije.

(9) Člani sodišča in njih namestniki se volijo redno vsako tretje leto na redni glavni skupščini.

(10) Kolikor je treba dopolniti število članov in namestnikov, se opravijo potrebne volitve tudi na ostalih glavnih skupščinah.

(11) Člani sodišča, ki so že dovršili tretje funkcijsko leto pred izvolitvijo novih članov, vrše svojo funkcijo dalje, dokler se ne izvolijo na njih mesto novi člani.

§ 37.

Dolžnosti članov sodišča.

(1) Člani sodišča ali njih namestniki so dolžni, kadar so pozvani na zasedanje sodišča, udeleževati se odredjenih sej in razprav in vršiti svojo funkcijo. Njih delodajalci jim morajo omogočiti pravočasni odhod k zasedanju sodišča.

(2) Predsednik ima pravico, kaznovati člane sodišča po § 154., odst. 2. Če prepreči član zasedanje sodišča z neopravičenim izostankom, ima predsednik pravico, da ga obsodi na plačilo vseh nastalih stroškov preprečenega zasedanja.

(3) Ponovno kaznovanega člana razreši predsednik nadaljnje funkcije (§ 154., odst. 2.).

(*) Zoper predsednikove odločbe o teh kaznih ni pritožbe in so kazni takoj izvršne.

§ 38.

Poslovanje sodišča.

(1) Seje sodišča so sklepčne, če sta prisotna poleg predsednika najmanj po en član izmed delodajalcev in po eden izmed članov.

(2) Če pridejo na sejo sodišča poleg predsednika ali njegovega namestnika trije člani, od katerih je eden iz ene skupine, bodisi delodajalcev bodisi delavcev, dva sta pa iz druge skupine, odpade od teh dveh tisti, ki je po letih starosti mlajši.

(3) Sodišče sklepa sodbe, ne da bi vabilo stranke, če tožilec v pritožbi ne zahteva javne razprave, toženec pa ne zahteva posebej, da bodi o pritožbi javna razprava. Stranke smejo na razpravi zastopati njih upravičeni pooblaščenci. Če ne pride k razpravi stranka, ki je prejela vabilo, sodišče vendar razpravlja in razsodi. Sodišče sklepa sodbe v tajni seji z navadno večino glasov po svobodnem prepričanju in svobodni oceni dokazov. Sodba se vroči pravnim strankam v prepisu najkasneje v 15 dneh. Sodba mora obsegati zahtevek, odgovor druge stranke, razloge in odločbo o glavni stvari in stroških.

(4) Zoper sodbe sodišča rudarskega zavarovanja je dopustna tožba v 30 dneh na vrhovno sodišče delavskega zavarovanja po zakonu o zavarovanju delavcev, in to preko sodišča rudarskega zavarovanja, ki je izreklo sodbo. Tožbe, vložene po tem roku, zavrne sodišče rudarskega zavarovanja po službeni dolžnosti kot nepravočasne.

(5) Dokler se to sodišče ne ustanovi, je za reševanje sporov te vrste pristojno kasacijsko sodišče v Beogradu.

(6) Obnova spora je dopustna v enem letu, in to ob pogojih, določenih v sodnih postopnikih, ki veljajo na ozemlju dotičnega prvostopnega rudarskega sodišča.

(7) Za izvršitev sodbe je pristojno sodno oziroma politično izvršilno oblastvo, kolikor se ne bi mogla izvršiti administrativno.

(8) Zapisnikar opravlja pisarniške posle sodišča in zapisnikarsko dolžnost pri sodnih razpravah. Imenuje ga sporazumno s starešino rudarskega oblastva predsednik sodišča izmed uradnikov rudarskega oblastva.

(9) Administrativni stroški sodišča rudarskega zavarovanja obremenjajo nezgodni oddelek.

(10) Postopek ni zavezan plačevanju ne taks ne davščin.

(11) Vse stroške javne razprave trpi kriva stranka. Stroške odmeri sodišče.

V. POGlavJE.

Osnovne določbe o zavarovanju.

§ 39.

Članstvo bratovske skladnice.

(1) Vse zaposlene osebe, ne glede na spol, starost, državljanstvo in vrsto dela, ki spadajo pod dolžnost zavarovanja po §§ 1. in 2., kakor tudi osebe, ki so se po § 44. teh pravil prostovoljno zavarovale, se štejejo za člane pristojne bratovske skladnice.

(2) Vse osebe, navedene v §§ 1. in 2., ne izvzemši vajencev, pripravnikov in volonterjev, morajo podjetja poslati k zdravniku bratovske skladnice, preden jih sprejmejo v delo, da ugotovi zdravstveno stanje in spo-

sobnost za delo. Če nima bratovska skladnica svojega stalnega zdravnika, ki bi opravljal preglede pred sprejemom v delo brezplačno, trpi stroške teh pregledov podjetje.

(³) Pregled ni potreben, če je bila dotična oseba že prej zaposlena pri delu, zavezanem zavarovanju po teh pravilih, in če ni minilo več ko 60 dni, odkar je član izstopil iz tega dela.

(⁴) Podjetje, ki brez predhodnega zdravniškega pregleda sprejme osebo v delo ali sprejme osebo, ki jo je spoznal zdravnik za nesposobno, mora povrniti bratovski skladnici vso škodo, ki bi nastala iz tega, če ta oseba v mesecu dni oboli.

(⁵) Podjetje, ki ne prijavi zaposlene osebe bratovski skladnici za člana, kakor je to predpisano v § 42., mora plačati za sebe in za to osebo vse prispevke in povrniti bratovski skladnici vso škodo, ki nastane, če ta oseba oboli, se poškoduje ali umre.

§ 40.

Delitev članstva.

(¹) Po obsegu zavarovanja se dele člani bratovske skladnice:

1. na polnopravne člane, zavarovane za bolezen, nezgodo pri delu, onemoglost, starost in smrt in nezaposlenost;

2. na manjpravne člane, zavarovane za bolezen, nezgode pri delu in nezaposlenost.

(²) Med manjpravne člane spadajo v § 39. omenjene osebe, ki so po § 2. teh pravil izvzete od dolžnosti zavarovanja za onemoglost, starost in smrt, med polnopravne člane pa spadajo vse ostale osebe, ki so omenjene v § 39.

(³) Osebe, ki so že bile zaposlene pri kakšnem podjetju kot polnopravni člani, se morajo voditi, če se zopet sprejmejo pri istem ali drugem podjetju v delo, kot polnopravni člani.

§ 41.

Ustanovniki in podporniki.

(1) Ustanovniki so tiste fizične in pravne osebe, ki plačajo v bratovsko skladnico enkrat za vselej 10.000 dinarjev.

(²) Podporniki so tiste fizične in pravne osebe, ki naklonijo bratovski skladnici kot prostovoljen prispevek naenkrat najmanj 1000 dinarjev. Med podpornike spadajo tudi tiste osebe, ki naklonijo v premični ali nepremični imovini ta prispevek v gorenji ali večji vrednosti.

(³) Ustanovniki in podporniki nimajo nikakršnih pravic po teh pravilih, razen da se smejo udeleževati vseh razprav v prosep bratovske skladnice.

(⁴) Glavne bratovske skladnice izdajo ustanovnikom in podpornikom diplome.

§ 42.

Prijava in odjava članov.

(1) Vsako podjetje mora vsako zaposleno osebo, zavezano zavarovanju, prijaviti krajevni bratovski skladnici v treh dneh, ko vstopi v delo. Podjetje mora v istem roku odjaviti vsako osebo, ki izstopi iz dela, in prijaviti vse spremembe, ki vplivajo na dolžnost zavarovanja in višino prispevka.

(²) Bratovske skladnice predpišejo, kako je opravljati prijave in odjave.

§ 43.

Začetek in trajanje članstva.

Članstvo oseb, zavezanih zavarovanju, se začne z dnem, ko nastopijo službo ali delo, preneha pa z dnem, ko se razreši službeno ali delovno razmerje, kolikor se zavarovanje ne podaljša prostovoljno.

§ 44.

Prostovoljno zavarovanje.

(¹) Prostovoljno zavarovanje je dovoljeno:

1. za bolezni:

a) upokojevcem in nezgodnikom, ki prejemaajo pokojnino ali nezgodno rento od bratovske skladnice ali kakšnega drugega zavoda, a pred upokojitvijo ali nezgodo pri delu niso obvezno bili zavarovani pri bolniškem oddelku bratovske skladnice, če niso v nikakršnem delu zaposleni in žive v območju kakšne krajevne bratovske skladnice, se pa prijavijo za prostovoljno zavarovanje najkasneje v letu dni, odkar so začeli prejemati pokojnino ali nezgodno rento;

b) vdovam in otrokom članov, če se prijavijo po smrti moža ali očeta in spolnjujejo pogoje iz točke a) tega odstavka;

c) državnim uslužbencem podjetij ali uprav, omenjenih v § 1;

2. za nezgode pri delu državnim uslužbencem, nameščenim pri podjetjih ali upravah, omenjenih v § 1.

(²) Obseg podpor prostovoljnim zavarovancem za bolezni odreja § 65. teh pravil.

(³) Prostovoljno zavarovanje za nezgodo pri delu je popolnoma izenačeno z obveznim zavarovanjem, izvzemši samo to, kar se s temi pravili izrečno drugače odreja.

(4) Članstvo prostovoljno zavarovanih članov se začne z dnem podane prijave in predpisno vplačanega prispevka (§ 59., odst. 3.), preneha pa z dnem odjave oziroma prestopa plačevanja prispevkov (§ 57., odst. 3.).

(5) Če so prostovoljno zavarovani upokojenci, nezgodniki, vdove, sirote in državni uslužbenci prenehali biti člani bolniškega oddelka po odstavku 4. tega člena, se pri tem oddelku iste krajevne bratovske skladnice ne morejo ponovno prostovoljno zavarovati.

§ 45.

Dopusti.

(1) Podjetja smejo dajati članom bratovske skladnice dopust samo do šestih tednov ali zaradi spolnjenja v njihovi stroki do šestih mesecev, ne da bi se s tem prekinil čas njih članstva, če plačajo oni sami ali njih delodajalci zanje prispevke za bolniški in pokojninski oddelek.

(2) Če delodajalec noče plačati tega prispevka, mora podjetje obvestiti bratovsko skladnico o dopustu (§ 42.). Če v takem primeru ne prevzame član sam plačilne obveznosti v 8 dneh, se čas njegovega članstva za trajanja dopusta prekine, in to z dnem, ko se je dopust začel.

§ 46.

Prestop iz enega podjetja v drugo.

Ob neposrednem prestopu člana bratovske skladnice iz enega podjetja v drugo podjetje, ki spada pod rudarske zakone v kraljevini Jugoslaviji, ostanejo pravice, pridobljene po teh pravilih pri bratovski skladnici, ohranjene, če ne traja prekinitev dela dalj ko šest tednov. Če bi trajala ta prekinitev zaradi nepričakovanih zaprek dalj, se mora izpričati z dokazi; sicer je treba postopati v tem primeru po § 50., odst. 3., teh pravil.

§ 47.

Čas, prebit v vojaški službi.

(¹) Članu, vpoklicanemu v vojaško službo v stalnem kadru ali v vojnem času, se šteje čas, prebit v vojaški službi, v članstvo, če najkasneje v enem letu po odpustitvi iz vojaške službe plača on ali delodajalec v pokojninski oddelek oba dela prispevka v višini, v kateri so ju v tem času plačevali aktivni člani. Sicer ostanejo njih pravice ohranjene za čas, prebit v vojaški službi, po § 50., odst. 2., točki 1. Nadalje imajo pravico nadaljevati za čas, dokler so v vojaški službi, zavarovanje svoje rodbine v bolniškem oddelku, če oni ali njih delodajalci za ta čas redno dalje plačujejo polovico obeh delov prispevka do 2 rodbinskih članov, tri četrtine obeh delov prispevka pa za 3 ali več rodbinskih članov.

(²) Članu, vpoklicanemu na vojaške vaje, se vštevata ta čas v članstvo, če plača najkasneje v treh mesecih po odpustitvi z vaj on ali delodajalec v pokojninski oddelek oba dela prispevka. Za čas, prebit na vojaških vajah, se njegovo članstvo v bolniškem oddelku ne prekine, četudi se za ta čas ne plačajo prispevki v ta oddelek (§ 65., odst. 5.).

§ 48.

Pravne posledice prestanka in prekinitve članstva.

(¹) Zavarovanje preneha s prestankom članstva, ostanejo pa v veljavi pravice do zavarovanih podpor, pridobljene v času pred prestankom članstva, in pričakovane pravice, ustanovljene v času pred prestankom članstva in ohranjene po §§ 49. in 50. teh pravil.

(²) Prekinitiv ima iste posledice kakor prestanek članstva.

§ 49.

Pravice, ohranjene za bolezen.

(1) Kdor je bil najmanj šest mesecev v enem letu neposredno pred prestankom ali prekinitvijo članstva zavarovan za bolezen, pa nima nikakršnega zaslужka, ostane še tri tedne po prestanku ali prekinitvi članstva zavarovan za bolezen, in to za podpore, določene v §§ 63. in 64., izvzemši denarne podpore in pogrebne po § 63., odst. 1., točki 4., in § 64., odst. 1., točki 3. Osebi, ki je bila zavarovana za bolezen v dveh letih neposredno pred prestankom ali prekinitvijo članstva vsaj leto dni, se podaljša omenjeni rok na šest tednov. Kdor ima tri leta vštevnege polnopravnega članstva, ima šest tednov pravico tudi do denarnih podpor iz §§ 63. in 64.

(2) Pridobljeni čas članstva se ne razveljavlja s prekinitvijo članstva, kolikor je neki čas članstva pogoj za podpore iz bolniškega oddelka.

§ 50.

Pravice, ohranjene za onemoglost, starost in smrt.

(1) Čas članstva kakor tudi pričakovane pravice iz tega zavarovanja se ohranijo še šest mesecev po prekinitvi ali prestanku članstva osebi, ki je bila pred prekinitvijo ali prestankom članstva najmanj tri leta zavarovana za onemoglost, starost in smrt.

(2) Čas članstva in pričakovane pravice se ohranijo razen tega tudi še v tehle primerih:

1. osebam, ki so vpoklicane v vojaško službo, do dveh let po njih razrešitvi od vojaške službe;

2. osebam, ki so bile zavarovane najmanj šest mesecev, a je članstvo prenehalo zaradi redukcije dela pri podjetju, do šest mesecev po redukciji in

3. osebam, ki so bile zavarovane najmanj tri leta, a je članstvo prenehalo zaradi redukcije dela, do enega leta po redukciji.

(3) Po preteku koledarskega leta, v katerem je potekel rok, omenjen v prednjih odstavkih, mora plačati taka oseba letno priznalnino za ohranitev svojih pričakovanih pravic. Ta pristojbina znaša za vsakega člana 20 dinarjev na leto in se plačuje vnaprej. Vplačati se mora najkasneje v prvih treh mesecih, t. j. do dne 31. marca vsakega koledarskega leta. Če je bivši član v težkem materialnem stanju, mu sme glavni upravni odbor na njegovo prošnjo plačevanje odgoditi. Tako more s plačevanjem priznalnine ohraniti član svoje pravice za tretjino dobe svojega vštavnega članstva, ki ga želi ohraniti, v posebno opravičenih primerih kakor tudi reduciranim delavcem pa sme glavni upravni odbor podaljšati rok na polovico te dobe.

(4) Če se pristojbina za ohranitev pričakovanih pravic ne vplača v navedenem roku in se odgoditev plačila ni dovolila, zapadejo te pravice, izvzemši primere iz odstavka 7. tega paragrafa.

(5) Za čas prekinitve članstva se ne morejo plačevati prispevki v pokojninski oddelek.

(6) Ohranjeni čas članstva je osnova za odmero pokojnin ob onemoglosti, starosti in smrti in se vračuna, če se začne pravica do podpore ali podaljšanje zavarovanja prej, kot je iztekel odrejeni rok, določen v tem paragrafu.

(7) Vdovi, otrokom in sirotam umrlega člana, čigar članstvo je bilo zaradi redukcije dela prekinjeno in zgubljeno, a je imel nad 10 let za pokojnino vštavnega članstva, sme glavni upravni odbor odobriti ohranitev pričakovanih pravic v pokojninskem oddelku, če se prijavijo

v letu dni po smrti člana in naknadno vplačajo letno priznalnino, a je član umrl v 3 letih po prekinitvi njegovega članstva.

§ 51.

Obnova zgubljenih pravic.

Osebam, ki vstopijo iznova v članstvo, se vštejejo prejšnji časi zavarovanja za onemoglost, starost in smrt, če iznova dovrše eno leto članstva in so imele prej nad eno leto vštevnega polnopravnega članstva, ne glede na to, da niso plačevale letne priznalnine po § 50.

§ 52.

Matične knjige (matični listi, kartoteka).

(¹) Vsak polnopravni član bratovske skladnice mora biti vpisan v matico bratovske skladnice, in to v matično knjigo (matični list, kartoteko) krajevne bratovske skladnice (§ 21., odst. 1., točka 2.) in v glavno matično knjigo (glavne matične liste, glavno kartoteko) glavne bratovske skladnice (§ 23., odst. 1., točka 12.) z vsemi potrebnimi podatki. Manjpravni člani se vpisujejo v posebne knjige.

(²) Vsak član ima pravico vpogleda v matico, dolžan je pa tudi dati vse potrebne podatke za njeno točno voditev in naznaniti vsako svojo in rodbinsko spremembo. Za dane netočne podatke trpi vsak član posledice, ki bi od tod nastale.

§ 53.

Članske knjižice.

(¹) Članom izdajo krajevne bratovske skladnice članske knjižice, ki se glase na ime dotičnega člana in ki

morajo obsegati matično številko in najvažnejše podatke iz prijave kakor tudi v dodatku izpisek iz teh pravil. V knjižice se sme zapisovati samo to, kar je določeno s temi pravili. Član mora plačati vrednost knjižice. Bratovska skladnica vpiše v člansko knjižico vsakega pol leta oziroma pri izstopu ugotovljeno kategorijo in vplačane prispevke in pristojbine.

(²) Če se članska knjižica zgubi, se mora to takoj javiti pristojni krajevni bratovski skladnici, ki poskrbi, da se proglasi zgubljen knjižica za neveljavno in zamenja z duplikatom, in sicer ob stroških tistega člana, če je on kriv.

(³) Ko stopi član v delo, izroči člansko knjižico bratovski skladnici. Dokler traja njegovo službeno razmerje, mora hraniti člansko knjižico bratovska skladnica. Na dan izstopa iz dela se mora članu brezpogojno izročiti izpolnjena članska knjižica.

§ 54.

Kategorije članov.

(¹) Zaradi odmerjanja prispevkov in zavarovanih podpor se uvrščajo vsi člani v kategorije, kakršno delo pač opravljajo. Izven kategorij so tehniški in administrativni uradniki in ostali uslužbenci s 1500 dinarji ali več mesečne plače.

(²) Člani bratovske skladnice se razvrščajo v te kategorije:

1. v I. kategorijo: tehniški in administrativni uradniki in drugi uslužbenci z manj ko 1500 dinarji plače na mesec, pisarniško in tehniško osebje z več ko 1000 dinarji mesečnega zaslužka, pazniki, predelavci; kopači in strelni mojstri, ki so prebili v II. kategoriji 20 let

vštevnega članstva, ostale osebe pa po 25 letih, prebitih v II. kategoriji;

2. v II. kategorijo: tehniški in administrativni uradniki z manj ko 1000 dinarji plače na mesec, pisarniško in tehniško pomožno osebje z manj ko 1000 dinarji mesečnega zaslužka, kopači, topilničarji, strelni mojstri (zažigalci min), tesarji, zidarji, strojniki, mehaniki, elektriiki in drugi kvalificirani delavci, vsi šele po dovršenem 25. letu starosti, kakor tudi starejši nadnevni delavci, kolikor so po službenem redu izenačeni s kopači;

3. v III. kategorijo: osebe, navedene v točki 2. tega odstavka, pred dovršenim 25. letom starosti, pomožni kopači, topilničarji in mlajši kvalificirani delavci; končno jamski vozači in ostali jamski delavci, ki so prebili v IV. kategoriji najmanj 10 let vštevnega članstva, in starejši nadnevni delavci z več ko 15 leti vštevnega članstva;

4. v IV. kategorijo: jamski vozači in ostali jamski delavci, ki niso v višji kategoriji, delavci nadnevni kopov; nadnevni delavci z več ko 10 leti vštevnega članstva; delavke z več ko 15 leti vštevnega članstva;

5. v V. kategorijo: mlajši nadnevni delavci, dninarji in delavke, ki so dovršile 23 let starosti in imajo 5 let polnopravnega članstva;

6. v VI. kategorijo: učenci, vajenci, ostali začetniki in mlajše delavke kakor tudi osebe, ki ne dobivajo za svoje delo nobene denarne nagrade.

(³) Po gorenjih načelih razvršča vsaka bratovska skladnica za svoje območje tudi delavce nerudniških obratov.

(⁴) Prevedba iz višje v nižjo kategorijo pri istem podjetju ni dovoljena; če je pa prebil član v višji kategoriji več ko 3 leta, taka prevedba sploh ni dovoljena.

§ 55.

Višina kategorijskih zaslužkov in plačevanje prispevkov.

- (¹) Zavarovani dnevni kategorijski zaslužek znaša:
 izven kategorije 50 dinarjev;
 za I. kategorijo 42 dinarjev;
 za II. kategorijo 36 dinarjev;
 za III. kategorijo 30 dinarjev;
 za IV. kategorijo 25 dinarjev;
 za V. kategorijo 20 dinarjev;
 za VI. kategorijo 16 dinarjev.

(²) Po teh kategorijskih zaslužkih plačujejo vsi člani bratovske skladnice in podjetja svoje prispevke v pokojninski oddelek in sama podjetja svoje prispevke v nezgodni oddelek. Prav tako se odmerjajo po njih pokojnine in nezgodne rente po teh pravilih ne glede na to, ali so resnični zaslužki članov večji ali manjši od zgoraj določenih kategorijskih zaslužkov.

(³) V bolniški oddelek se vplačujejo prispevki in se odrejajo podpore iz tega oddelka pri vsakem podjetju po obstoječih (dejanskih) režijskih rednih dnevnih mezdah, ki jih potrjuje rudarsko oblastvo, prispevki v oddelek za preskrbovanje nezaposlencev pa se plačujejo po čistem zaslužku.

(⁴) Tedenski kategorijski zaslužek je enak šestkratnemu, mesečni petindvajsetkratnemu in letni tristo-kratnemu kategorijskemu zaslužku.

§ 56.

Prestop v višjo kategorijo.

(¹) Ob prestopu člana v višjo dnevno mezdo ali kategorijo se odrejajo denarne podpore iz bratovske sklad-

nice po višji dnevni mezdi ali višjem kategorijskem zaslužku šele po enem mesecu dni, prebitem v višji kategoriji.

(²) Za kategorijski zaslužek pred dnev 1. januarja 1925. se jemlje zavarovančev osnovni zaslužek z njegovo eventualno draginjsko doklado.

§ 57.

Pobiranje prispevkov.

(¹) Vse redne prispevke članov pobira podjetje za račun bratovske skladnice tako, da jih odteguje ob izplačevanju zaslužka. Članske prispevke s svojimi prispevki za vse štiri oddelke bratovske skladnice mora izročiti podjetje bratovski skladnici takoj, a najdalj do konca prihodnjega meseca, za vsak minuli koledarski mesec. Če tega ne stori, mu pošlje bratovska skladnica plačilni nalog.

(²) Zoper plačilni nalog ima podjetje pravico pritožbe na rudarsko oblastvo v 15 dneh po prejemu naloga. Pritožba ne more plačilo odgoditi.

(³) Prostovoljno zavarovani člani, ki hočejo zavarovanje nadaljevati ali ki se žele zavarovati po § 44., odst. 1., kakor tudi člani, ki plačajo sami prispevke po § 45. teh pravil, morajo položiti celotni mesečni prispevek do 10. dne v mesecu.

(⁴) Članom, zavarovanim za onemoglost, starost in smrt, ki dobivajo hranarino iz bolniškega ali nezgodnega oddelka, se odteguje prispevek za pokojninski oddelek od hranarine; prispevek podjetja zanje pa se pobira obenem s prispevki za ostalo zavarovano osebje. Če član po § 68. ne dobiva hranarine, plača njegov prispevek za pokojninski oddelek bolniški oziroma nezgodni oddelek.

§ 58.

Obveznosti in odgovornost podjetij ob pobiranju in izročanju prispevkov.

(¹) Podjetje je samo odgovorno bratovski skladnici za vse prispevke, ki jih je po § 57. dolžno izročati bratovski skladnici. Če ne odtegne podjetje članskih prispevkov zavarovanemu osebju v odrejeni višini ob prvem izplačilu zaslužka po dospelosti prispevka, sme to storiti pozneje samó v mesecu dni po prvem izplačilu oziroma v dveh mesecih, če dobiva zavarovani član mesečno plačo.

(²) Če podjetje ne pošlje ali ne izroči članskih in svojih prispevkov v roku predpisanem v § 57., odst. 1., mora plačati za čas zakasnitve 8% obresti in vse stroške, ki bi nastali zaradi prisilne izterjave. Obresti se priračunajo glavnici vsakih šest mesecev.

(³) Bratovska skladnica mora pravočasno prijaviti rudarskemu oblastvu vsako podjetje, ki ni o pravem času izročilo prispevkov. Zoper tako podjetje odredi rudarsko oblastvo ukrepe po določbah rudarskega zakona.

(⁴) Če podjetje bratovski skladnici prispevkov ob treh zaporednih rokih pravočasno ne izroči, sme glavna bratovska skladnica po treh zaporednih opominih obtožiti to podjetje sodišču po kazenskem zakonu.

(⁵) Za prispevke, ki jih je dolžno izročiti podjetje bratovski skladnici, jamčijo rudniški podjetniki z vso svojo zasebno imovino.

(⁶) Ob prenosu rudarske pravice ali dopustila jamči novi lastnik oziroma imetnik pravice ali dopustila solidarno s prednikom za vse dolgove bratovski skladnici, ki so nastali do prenosa.

§ 59.

Porazdelitev prispevkov na člane in podjetja.

(1) Pri obveznem zavarovanju trpi član polovico vseh prispevkov za bolniški in pokojninski oddelek in oddelek za preskrbovanje nezaposlencev, polovico pa podjetje, izvzemši primere, našete v § 78.

(2) Za nezgodni oddelek mora plačati prispevke v celoti podjetje in ne sme za te prispevke od zaslužka nič odtegovati niti zavarovane člane z njimi celoma ali deloma obremeniti.

(3) Prispevki za prostovoljno zavarovanje zadevajo v celoti zavarovane člane.

(4) Pogodbe med delodajalci in njih osebjem, ki nasprotujejo gorenjim določbam, so prepovedane in nimajo pravne veljavnosti, kolikor bi spreminjale te določbe v škodo članov.

§ 60.

Plačilni nalogi.

(1) Plačilnim nalogom bratovskih skladnic o prispevkih za obvezno zavarovanje se priznava značaj izvršnih sodnih odločb.

(2) Vse terjatve bratovskih skladnic za prispevke za obvezno zavarovanje, ki niso bili izročeni po plačilnem nalogu, se na zahtevo rudarskega oblastva izterjajo administrativno oziroma sodno, kakor druge javne davščine; po pooblastitvi rudarskega oblastva pa se lahko izterjujejo tudi po lastnih organih glavne bratovske skladnice.

(3) Vse terjatve bratovske skladnice imajo isti vrstni red kakor terjatve države, kadar se uporablja stečajni ali izvršilni postopek.

§ 61.

Zastaranje terjatev.

(1) Terjatve bratovskih skladnic za prispevke zastarajo v petih letih od dne, ko se vroči podjetju plačilni nalog.

(2) Če se ne vroči plačilni nalog v treh letih po izteku tistega koledarskega leta, na katero se terjatev nanaša, zastara terjatev že z iztekom omenjenega roka.

(3) Vsako dejanje radi izterjave terjatve prekine zastarevanje; vendar zastarajo té vsekakor v 10 letih od dne dospelosti, v kolikor ne teče sodni ali stečajni postopek.

§ 62.

Posojila članom.

Glavni upravni odbor sme dovoljevati na predlog krajevnih upravnih odborov iz sklada bolniškega oddelka polnopravnim članom bratovske skladnice z najmanj 10 leti članstva enoletna posojila s 6%nimi obrestmi do zneska polletnega kategorijskega zaslužka in na poroštvo treh polnopravnih članov bratovske skladnice. Ta posojila vračajo dolžniki postopno iz mesečnih zaslužkov, pokojnin ali nezgodnih podpor.

VI. POGlavJE.**Bolniški oddelek.**

§ 63.

Zavarovane podpore članom.

(1) Če član bratovske skladnice oboli, najsi tudi zaradi nezgode pri delu, mu daje bolniški oddelek za čas,

dokler traja bolezen, vendar ne dalj ko šest mesecev, téle podpore:

1. od začetka bolezni brezplačno zdravniško pomoč, potrebna zdravila, zdravljenje v kopališčih in okrevališčih, potrebna obveziva, pomožne priprave za zdravljenje: naočnike, bergle, kilne pasove, umetne noge kakor tudi ostale terapevtske pripomočke vsake vrste, ki jih odredi zdravnik bratovske skladnice. Te pomožne priprave se smejo pustiti bolnim članom tudi nad šest mesecev, dokler so jim potrebne;

2. hranarino, če je združena bolezen z nesposobnostjo za pridobivanje in traja dalj ko tri dni, za čas pridobitne nesposobnosti od dne, ko član oboli in postane nesposoben za delo, v znesku dveh tretjin obstoječe redne režijske dnevne mezde;

3. ob porodu članicam:

a) potrebno babiško pomoč in zdravljenje;

b) porodniško podporo za 12 tednov, in to 6 tednov pred porodom in 6 tednov po porodu, s tremi četrtinami obstoječe redne režijske dnevne mezde; do te podpore članica nima pravice, če v tem času prislučuje;

c) podporo za dečjo opremo v znesku 300 (tri sto) dinarjev za vsako živo rojeno dete;

č) podporo za hrano otroka članici za 12 tednov, ko preneha porodniška podpora, v dnevnem znesku po 3 (tri) dinarje. Krajevne bratovske skladnice lahko ustavijo to podporo tisti članici, ki na poziv ne prinese otroka k zdravniku v pregled ali se ne ravna po navodilih in naredbah krajevnih bratovskih skladnic oziroma zdravnikov teh ustanov;

4. pogrebno v tridesetkratnem znesku obstoječe režijske redne dnevne mezde (§ 67., odst. 4.).

(²) V izrednih opravičenih primerih sme glavna bratovska skladnica na predlog krajevnih odborov podaljšati podpore, označene v odst. 1., točkah 1. in 2., tega paragrafa na daljši čas, toda najdalj do 12 mesecev.

(³) Osebe zunaj kraljevine Jugoslavije nimajo pravice do teh podpor, razen če so tamkaj službeno zaposlene ali če je z mednarodnimi pogodbami kaj drugega dogovorjeno.

§ 64.

Zavarovane podpore rodbini.

(¹) Zavarovančeva žena, njegovi otroci in člani širše rodbine, če nimajo nikakršnih dohodkov in žive z zavarovancem v skupnem gospodinjstvu in jih izključno on vzdržuje iz svojega zaslužka, kar je treba dokazati z oblastvenim potrdilom, imajo pravico do tehle pomoči:

1. ob boleznih: do brezplačnega zdravljenja, zdravlil in potrebnih pomožnih priprav za šestmesečno zdravljenje, toda samo toliko časa, dokler ima tudi član pravico do pomoči;

2. ob porodu: do potrebne babiške pomoči in zdravljenja, do porodniške podpore za čas štirih tednov pred porodom in štirih tednov po porodu v znesku po 150 dinarja na dan kakor tudi do podpore za dečjo opremo po § 63., odst. 1., točki 3., pod c);

3. če rodbinski član umre: do pogrebnine, ki jo odmeri krajevni odbor po krajevnih razmerah (odst. 2. tega paragrafa).

(²) Pogrebnina ne sme presegati: za zakonskega druga 500 dinarjev, za novorojenčka 100 dinarjev, za otroka do 4 let 150 dinarjev, za otroka do 16 let 250 dinarjev, za roditelje 300 dinarjev, za ostale člane širše rodbine 200 dinarjev.

(3) Za člane ožje rodbine se štejejo: poročeni ali iz opravičenih razlogov ne poročeni mož ali takšna žena; zakonski otroci članov in članic, pastorki in pastorke, nezakonski otroci članic, nezakonski otroci članov, priznani od očeta ali zakonito posvojeni, zakonski in nezakonski otroci članov, spočeti v skupnem gospodinjstvu, a rojeni po članovi smrti; sirote so otroci, katerim so roditelji pomrli; za člane širše rodbine se štejejo roditelji, ded in babica, vnuki in končno bratje in sestre do dovršenega 18. leta starosti.

§ 65.

Omejitev pravice do podpor.

(1) Uradniki, pazniki in drugi člani z mesečno plačo, ki dobivajo ob boleznih svojo plačo, nimajo pravice do hranarine ne do izredne podpore iz § 63., odst. 2., in § 75. teh pravil, dokler imajo pravico do plače.

(2) Prostovoljno za bolezen zavarovani člani imajo samo pravico do podpor, označenih v § 63., odst. 1., točkah 1., 3. a in 4., in § 64., izvzemši denarno podporo pod točko 2. odst. 1. istega paragrafa.

(3) Članice, ki dobivajo porodniško podporo, nimajo ob istem času pravice do hranarine.

(4) Članice imajo pravico do porodniške podpore samo, če so bile v letu dni pred porodom članice vsaj devet mesecev. Prav tako se dajejo podpore iz § 64., odst. 1., točke 2., samo za porodnice članov, ki imajo v poslednjem letu pred porodom vsaj devet mesecev članstva.

(5) Član, ki je vpoklican na vojaške vaje, nima nobene pravice do zavarovane podpore, če oboli v času vojaških vaj. Ko vojaške vaje minejo, pa pridobi iznova pravico do teh podpor, in to tudi za bolezen, ki jo je

zadobil na vojaških vajah. Njegova pravica do podpor za rodbinske člane traja tudi za čas vojaških vaj (§ 47., odst. 2.).

§ 66.

Podpore ob izolaciji.

(¹) Hranarina se izplačuje tudi, če je oblastvo člana izoliralo zaradi občenevarne kužne ali nalezljive bolezni in če zgubi član zato možnost zaslužka. Tedaj se izplačuje hranarina, dokler traja izolacija, najdalj pa šest mesecev.

(²) V tem primeru zahteva bolniški oddelek za izplačane hranarine povračilo od države iz kreditov, ki so določeni za zatiranje kužnih bolezni.

§ 67.

Izplačevanje podpor.

(¹) Hranarina, porodniška podpora in podpora za hrano otroka se plačujejo za nazaj istočasno, ko se vrši redno izplačilo dnevnih mezd ali plač pri tistem podjetju, pri katerem je zavarovani član zaposlen, ali pa tedensko za nazaj — po zahtevi zavarovanega člana.

(²) Med dneve bolezni se štejejo tudi nedelje in se izplačuje zanje hranarina. Ne všttevajo se pa tiste nedelje, s katerimi se začne ali konča bolovanje.

(³) Podpora za dečjo opremo se izplača takoj po rojstvu živega otroka.

(⁴) Pogrebna se izplača zakonskemu drugu, če pa tega ni, tistim rodbinskim članom, ki so oskrbeli pogreb, ko predlože smrtni list ali potrdilo oblastva. Če umrli član ni imel sorodnikov ali če ti ne bi bili oskrbeli pogreba, poskrbi bolniški oddelek za njegov pogreb do zneska pogrebne, označene v § 63., odst. 1., točki 4., teh pravil.

§ 68.

Zdravljenje v bolnicah.

(1) Namesto podpore, ki je predpisana v § 63., odst. 1., pod točkami 1. in 2., 3. a in b, in v § 64., odst. 1., pod točkama 1. in 2., daje lahko bratovska skladnica zdravljenje v bolnici:

1. tistemu bolniku, ki živi v zakonu ali s članom svoje rodbine v skupnem gospodinjstvu ali ki je drugače lahko deležen zadostne domače oskrbe, samo tedaj, če oboleli član zdravljenje v bolnici zahteva ali če je bolezen nalezljiva ali takšnega značaja, da je treba zdravljenja v bolnici, ali če se bolnik ne ravna po zdravniških nasvetih in s tem ozdravitev zavlačuje;

2. vsakemu drugemu bolniku brezpogojno.

(2) Z brezplačnim zdravljenjem v bolnici je razumeti tudi brezplačno odpremo bolnikovo v bolnico kakor tudi potne stroške za povratek iz bolnice k podjetju ali domov.

(3) Člani ožje rodbine in člani širše rodbine člana, ki nimajo zaslužka in žive z njim v skupnem gospodinjstvu in jih on sam vzdržuje iz svoje dnevne mezde ali plače, dobivajo, dokler traja oskrba člana v bolnici, polovico hranarine, ki bi mu šla, ko bi bil v domači oskrbi. Če oboleli član nima rodbine, mu pripada za čas oskrbe v bolnici tisti del hranarine, ki preostane, ko se poravnajo pristojbine v bolnici.

§ 69.

Stroški zdravljenja v bolnici.

(1) Bratovska skladnica plača po najnižji taksi stroške bolničnega zdravljenja zavarovanih članov v javnih domačih bolnicah, okrevališčih, klinikah in babiških šolah, in to samo, če je poslala člana na tako zdravljenje

ali če je naknadno privolila v tako zdravljenje. Bratovska skladnica odredi hkrati v obeh primerih trajanje zdravljenja, toda najdalj do tistega dne, ko mora prenehati podpora, določena s temi pravili.

(2) Ob istih pogojih plača bratovska skladnica stroške zdravljenja v bolnici za člane ožje rodbine do 8 tednov, za člane širše rodbine pa za do 4 tednov. V izjemno hudih in opravičenih primerih sme krajevni upravni odbor odobriti, da se plačajo ti stroški za člane ožje rodbine do 12 tednov.

(3) Stroške bolničnega zdravljenja v zasebnih bolnicah in zdraviliščih plača bratovska skladnica po pogodbi.

§ 70.

Uporabljanje posebnih zdravnikov in zavodov.

(1) Če si vzame član posebnega zdravnika, h kateremu ga ni poslala bratovska skladnica, ali če se zdravi v zasebni bolnici ali v zdravilišču, s katerim bratovska skladnica ni sklenila predhodne pogodbe za zdravljenje svojih članov, zadevajo stroški, ki jih povzroči to zdravljenje, bratovsko skladnico samo v dokazano izredno nujnih primerih, in to samo v višini stroškov, označenih v § 69.

(2) V takšnih izredno nujnih primerih se izplačajo članu dokazani stroški zdravljenja in hranarine za čas delovne nesposobnosti, kar mora potrditi zdravnik bratovske skladnice.

§ 71.

Pravica do podpore, če član iznova oboli.

(1) Član, ki izčrpa v času, ko traja bolezen, vso podporo, ki mu gre po teh pravilih, sme dobiti, če oboli

iznova za isto boleznijo, novo podporo oziroma zopetno zdravljenje v bolnici in drugo (§ 69., odst. 1.) samó, če je bil po prestanku uživanja prve podpore najmanj 8 tednov na delu, t. j. sposoben za pridobivanje in bil član bratovske skladnice.

(2) Določba prednjega odstavka velja tudi za rodbinske člane.

§ 72.

Zmanjšane podpore članom po njih krivdi.

(1) Član bratovske skladnice, ki je nalašč ali s tem, da se je po svoji krivdi udeležil pretepa in prepira, ali v pijanosti povzročil bolezen sebi ali domačim, ima pravico samó do brezplačnega zdravljenja, potrebnih zdravil in drugih terapevtičnih pripomočkov. Rodbinski člani nimajo pravice do brezplačnega zdravljenja, zdravil in druge pomoči po § 64., če je ta njih bolezen posledica udeležbe pri prepiru in pretepu ali zaradi pijanosti.

(2) Vselej kadar ugotovi zdravnik, da gre za tako bolezen, je treba to v bolniškem listu in v matični knjigi ali listu zaznamiti in glavni bratovski skladnici zaradi vpisa v glavno matično knjigo ali list javiti.

(3) Hranarina se sme odtegniti tudi tedaj, kadar se bolni član nalašč ne ravna po zdravniških nasvetih in s tem ozdravitev zavlačuje; to velja tudi za porodniško podporo.

(4) Član, ki je oškodoval bolniški oddelek s simulacijo ali kako drugače, mora plačevati temu oddelku dvojne prispevke, dokler ne poravnata prizadete škode; o tem odloča krajevni upravni odbor.

(5) Pritožbe zoper take odločbe krajevnih upravnih odborov se vlagajo v 30 dneh po priobčitvi na glavno

bratovsko skladnico. Pritožba zoper rešitev glavne bratovske skladnice se vloži na sodišče rudarskega zavarovanja v 30 dneh od dne prejema rešitve. V odločbi in v rešitvi se morata navesti pravica do pritožbe in rok, v katerem jo je vložiti.

§ 73.

Izredne podpore.

Krajevni upravni odbori smejo dajati izredne enkratne podpore iz bolniškega oddelka članom, če zaradi bolezni v hiši žive v bedi in če imovina bolniškega oddelka to dopušča. V teh primerih mora krajevni upravni odbor izposlovati odobritev glavnega upravnega odbora.

§ 74.

Zastaranje pravice do podpor.

(1) Pravica do podpor iz zavarovanja za bolezen zastara članu v enem letu od dne, ko mu je bilo treba podporo izplačati; o tem odloča krajevni upravni odbor.

(2) Zoper tako odločbo krajevnega bratovske skladnice je dopustna pritožba na glavno bratovsko skladnico v 30 dneh po priobčitvi; zoper rešitev glavne bratovske skladnice pa je dopustna pritožba na sodišče rudarskega zavarovanja v 30 dneh po prejemu rešitve. V odločbi in v rešitvi se morata navesti pravica do pritožbe in rok, v katerem jo je vložiti.

§ 75.

Zabranjeni pravni posli in dejanja glede bolniških podpor.

(4) Terjatve, ki pristojne po teh pravilih članu ob bolezni, se ne morejo prenesti na druge osebe, niti

zastaviti, zarubiti ali pobotati. Noben pravni posel, s katerim se odjemlje članu bolniška podpora celoma ali deloma, nima pravne veljave.

(2) Od tega pravila so izvzete terjatve bratovske skladnice za prispevke, ki jih mora zavarovani član obvezno sam plačati za pokojninski oddelek. Razen tega so izvzete tudi terjatve bratovske skladnice za povračilo škode, ki bi jo član s simulacijo ali kakor koli drugače nedopustno prizadel bratovski skladnici.

(3) Odtegljaji po prednjem odstavku so dopustni samo od dnevne hranarine, in to do njene ene četrtine.

§ 76.

Regresne pravice bratovske skladnice.

(1) Če je dala bratovska skladnica svojemu članu takšno podporo, ki jo je bil kdo drug dolžan dati, ima pravico zahtevati povračilo za izdano podporo.

(2) Če je nastala bolezen zato, ker ni ukrenil delodajalec (ali po njem pooblaščen oseba) po pristojnem oblastvu odrejenih ukrepov za zaščito zdravja in življenja zaposlenega osebja, je delodajalec dolžan povrniti bratovski skladnici stroške bolezni in postopka.

(3) Če pristoji članu zaradi bolezni pravica do povračila proti kakšni drugi osebi, preide njegova terjatev do zneska njemu danih podpor na bratovsko skladnico.

(4) Za terjatve bratovske skladnice iz teh regresnih pravic je pristojno redno sodišče. Takšne terjatve zastarajo v treh letih, računši od konca leta, v katerem je bolezen prenehala. Vse regresne pravice za terjatve iz-

vršuje za krajevne bratovske skladnice glavna bratovska skladnica.

(5) Stroške za zdravljenje zavarovanih članov in njih rodbinskih članov za venerične bolezni, trahom, umobolnost, ugrize steklih psov, tuberkulozo, malarijo in epidemične bolezni povrača bratovski skladnici država, kolikor je po dosedanjih predpisih zavezana, trpeti te stroške.

§ 77.

Dohodki in razhodki bolniškega oddelka.

(1) Dohodki bolniškega oddelka so:

1. redni prispevki zavarovanih članov;
2. redni prispevki podjetij;
3. obresti donosno naložene imovine in dohodki od nepremične imovine;
4. denarne kazni, ki jih nalože zavarovanemu osebjem v prid bolniškega oddelka podjetja po službenem redu ali glavni upravni odbor po predpisih teh pravil;
5. darila, volila in drugi nepričakovani dohodki.

(2) Razhodki bolniškega oddelka so:

1. izdatki, storjeni za dajanje podpor ob bolezni;
2. upravni stroški krajevne bratovske skladnice (§ 29., odst. 1.).

§ 78.

Prispevki v bolniški oddelek.

(1) Višino prispevkov za bolniški oddelek odreja krajevna skupščina, odobruje jo pa glavni upravni odbor po krajevnih razmerah in imovinskem stanju bolniškega oddeika, v višini najmanj 4% in največ 12% določenih

režijskih rednih dnevnih mezd. Polovica teh prispevkov zadeva člane, polovica pa podjetja.

(2) Za osebe, ki ne dobivajo za delo nobene denarne nagrade, plačuje podjetje oba dela prispevkov po najnižji obstoječi režijski redni dnevni mezdi.

(3) V času, ko je član zaradi bolezni nesposoben za pridobivanje in ne prejema zaslužka, ni dolžan niti on niti njegov podjetnik plačevati prispevke.

(4) Uradniki, pazniki in druge osebe z mesečno plačo, katerih pravice do bolniških podpor so omejene, plačujejo polovico prispevka, določenega za ostale člane, po svoji mesečni plači, največ pa po najvišji režijski redni dnevni mezdi; prav toliko plačujejo tudi podjetja.

(5) Prostovoljno zavarovani plačujejo oba dela prispevkov (§ 59., odst. 3.). Osebe, omenjene v § 44., odst. 1., točkah 1. a in b, plačujejo te prispevke po najnižji režijski redni dnevni mezdi.

§ 79.

Kontrola bolnikov.

(1) Organi krajevnih upravnih odborov morajo sami ali pa po kontrolorjih nadzirati člane, ki uživajo bolniške podpore, in skrbeti za to, da se ravnaajo bolni člani po določbah teh pravil, zlasti pa paziti, da se ne dela bolniškemu oddelku škoda s simulacijo.

(2) Svoja opažanja v tem pogledu morajo organi krajevnih upravnih odborov in kontrolorji takoj prijaviti krajevnemu upravnemu odboru, ki mora, če ugotovi krivdo, postopati po § 72. teh pravil.

VII. POGlavJE.

Nezgodni oddelek.

§ 80.

Namen nezgodnega oddelka.

(1) Nezgodni oddelek povrača vsem polnopravnim in manjpravnim članom bratovske skladnice tisto škodo, ki nastane zaradi telesne poškodbe po nezgodi, rodbini in sorodnikom pa daje podporo po smrti, povzročeni z nezgodo, če je zadela nezgoda člana pri delu ali pri poslu, ki ga je opravljal po podjetnikovem nalogu ali nalogu njegovega predstavnika ali v interesu posla.

(2) Prav tako se priznava odškodnina tudi za nezgodo, ki je zadela člana na poti od stanovanja do delovišča in nazaj, če je bila povzročena na redni in običajni, ne pa na stranski poti, kamor je šel po lastnih opravkih ali iz katerega koli drugega povoda.

(3) Za nezgodo se šteje tudi zastrupitev s svincem, živim srebrom in fosforjem, strupenimi plini idr., če se je zastrupil zavarovanec pri delu, dalje poškodbe pljuč, ki so nastale zaradi vdihovanja silikatnega prahu pri delu.

§ 81.

Zavarovane podpore članom.

Za nezgodo, ki je zvezana s telesno poškodbo, gre članu tale odškodnina:

1. brezplačna zdravniška pomoč, zdravila in pomožne priprave za zdravljenje tako, kakor je predpisano v § 63.;
2. hranarina po § 63., točki 2., do konca zdravljenja, najdalj pa do konca desetega tedna po poškodbi;

3. nezgodna renta, dokler traja nesposobnost za delo ali zmanjšana sposobnost za delo, izza 11. tedna ali še prej, če izplačevanje hranarine, omenjene v točki 2., prej preneha.

§ 82.

Nezgodna renta.

(1) Če je zavarovanec popolnoma nesposoben za delo, znaša nezgodna renta, dokler traja ta nesposobnost, kot popolna odškodnina toliko, kolikor znaša zavarovani kategorijski zaslužek poškodovanega člana.

(2) Če je sposobnost poškodovanega člana za delo deloma zmanjšana, mu pripada za čas, dokler traja zmanjšana delovna sposobnost, tisti del popolne nezgodne rente, ki sorazmerno ustreza zgubljeni sposobnosti za delo. Do take delne odškodnine pa ima poškodovanec pravico samó, če se je zmanjšala njegova sposobnost za delo za več ko 10%.

(3) Če zadene zavarovanega člana, ki uživa delno nezgodno rento, nova nezgoda, je treba odrediti odškodnino na podstavi vseh posledic nezgod in po zaslužku, ki se je vzel za osnovo odmeri prve nezgodne rente, če pa je bil poškodovančev kategorijski zaslužek ob času poslednje nezgode višji, po tem višjem zaslužku.

(4) Če je postal poškodovani član zaradi nezgode ne samo za delo nesposoben, marveč je tudi tako onemogel, da mu je treba stalne oskrbe in strežbe, se mu mora nezgodna renta za čas, dokler traja onemoglost, zvišati za največ eno tretjino njegovega kategorijskega zaslužka.

(5) Članu z več ko za 10% zmanjšano sposobnostjo zaradi posledic poškodbe pri delu, ki nadaljuje delo pri rudniških podjetjih v istem ali višjem svojstvu od tistega, v katerem je bil ob času onesposobitve, se ne daje ne-

zgodna renta v času, dokler dela; če je pa zaposlen v nižjem svojstvu, dobiva od nezgodne rente razliko med njegovim sedanjim zaslužkom in zaslužkom, ki ga prejemajo člani v svojstvu, v katerem je bil on ob času onesposobitve.

§ 83.

Zavarovane podpore za rodbino.

(1) Če zavarovani član zaradi nezgode umre, se prizna ne glede na čas, ko je smrt nastopila, razen odškodnine, ki mu je bila dajana po §§ 81. in 82., tudi še:

1. pogrebina v znesku, ki je odrejen v § 63.;
2. podpore in pomoči, odrejene v § 64. pod 2. vdovi umrlega člana, če porodi pred iztekom 300 dni po njegovi smrti;

3. letna nezgodna renta, ki se mora izplačevati pokojnikovim rodbinskim članom od dne njegove smrti.

(2) Če član, ki uživa delno nezgodno rento, umre zaradi ponovne poškodbe, se odredi nezgodna renta rodbini po zaslužku, ki se je vzel za osnovo odmeri nezgodne rente ob prvi poškodbi; če pa je bil njegov kategorijski zaslužek ob času ponovne nezgode višji, po tem višjem zaslužku.

§ 84.

Nezgodna renta rodbinskih članov.

(1) Nezgodna renta za vdovo (§ 64. odst. 3.) znaša do njene smrti ali zopetne omožitve eno tretjino letnega zavarovanega kategorijskega zaslužka zakonskega druga, ki je umrl zaradi nezgode, oziroma eno tretjino nezgodne rente zakonskega druga, ki je umrl kot nezgodnik.

(2) Nezgodna renta za vdovca, čigar žena je bila zavarovana in ga je vzdrževala zaradi njegove popolne

ali delne nesposobnosti za delo iz svoje dnevne mezde ali plače, znaša, dokler traja njegova delovna nesposobnost, eno tretjino letnega zavarovanega kategorijskega zaslužka žene, ki je umrla zaradi nezgode, toda samo, če je bil zakon sklenjen pred to nezgodo.

(3) Nezgodna renta za preostale otroke (§ 64., odst. 3.) znaša do dovršenega 16. leta za sinove, do dovršenega 18. leta pa za hčere, za vsakega otroka po eno četrtno zavarovanega letnega kategorijskega zaslužka roditelja, umrlega zaradi nezgode, oziroma eno četrtno nezgodne rente roditelja, ki je umrl kot nezgodnik.

(4) Za sirote (§ 64., odst. 3.) in za otroke, ki so osiroteli pozneje, znaša nezgodna renta za vsakega otroka po eno tretjino kategorijskega zaslužka oziroma eno tretjino nezgodne rente, če je bil roditelj nezgodnik.

§ 85.

Omejitev pravice do vdovske nezgodne rente.

(1) Vdova nima pravice do vdovske nezgodne rente:

1. če se je poročila z umrlim članom po nezgodi; v takem primeru pa ima pravico, če ima iz tega zakona zakonske ali pozakonjene otroke;

2. če je od umrlega člana zakonito razporočena ali če je živela neposredno pred njegovo smrtjo šest mesecev ločeno od njega ali če ima pravico do vzdrževalnine, ki ji jo je sodišče polnoveljavno prisodilo; v tem primeru se prizna nezgodna renta največ do zneska prisojene vzdrževalnine;

3. neporočena žena, če je živela pred nezgodo manj ko šest mesecev z umrlim članom v skupnem gospodinjstvu; če pa mu je v tem času porodila živega otroka ali

je bil otrok v tem času spočet, ima neporočena žena pravico do vdovske nezgodne rente.

(²) Če je več žen, ki imajo pravico do vdovske nezgodne rente, se deli znesek mednje po enakih delih.

(³) Vdova zgubi pravico do vdovske nezgodne rente, če živi več ko leto dni v nezakonskem razmerju. V takem primeru dobi odpravnino po § 86.

§ 86.

Odpravnina vdove.

Vdova, ki uživa nezgodno rento, dobi, če se zopet omoži, odpravnino v znesku enoletne svoje nezgodne rente.

§ 87.

Posebne določbe za nezgodne rente otrok.

(¹) Če ostanejo otroci brez očeta in matere in sta bila oba roditelja zavarovana, je vzeti za osnovo njih nezgodne rente višji kategorijski zaslužek.

(²) Če se oskrbujejo otroci, ki uživajo nezgodno rento, ob javnih stroških v zavodu, je njih nezgodno rento za čas, dokler bivajo v zavodu, nalagati obrestonosno v njihovo korist.

§ 88.

Nezgodne rente drugih sorodnikov.

(¹) Roditelji, ded in babica zavarovanega člana, ki je umrl zaradi nezgode, dobivajo, če je za njih vzdrževanje umrli član povsem skrbel iz svoje dnevne mezde ali plače, letno nezgodno rento do svoje smrti oziroma dotlej, dokler so navezani na podporo, v znesku ene

tretjine pokojnikovega zavarovanega letnega kategorijskega zaslužka.

(²) Vnučad, bratje in sestre, če jih je vzdrževal umrli član povsem iz svoje dnevne mezde ali plače, dobivajo nezgodno rento prav tako v znesku ene tretjine zavarovanega kategorijskega zaslužka do dovršenega 18. leta starosti.

§ 89.

Omejitev višine nezgodne rente rodbinskih članov in drugih sorodnikov.

(¹) Nezgodne rente vseh preostalih ne smejo skupaj presegati ves pokojnikov zavarovani kategorijski zaslužek oziroma nezgodno rento umrlega nezgodnika. Če bi bil znesek nezgodnih rent višji, se mora nezgodna renta zakonskega druga in otrok sorazmerno znižati.

(²) Roditelji, ded in babica, bratje in sestre imajo pravico samó, če in kolikor nezgodne rente preživelega zakonskega druga in preostalih otrok ne dosejajo najvišjega zneska. Njih nezgodne rente ne smejo skupaj presegati eno tretjino zavarovanega kategorijskega zaslužka. V takem primeru imajo roditelji pravico do nezgodne rente pred dedom in babico, ded in babica pred vnučadjo, vnučad pa pred brati in sestrami.

§ 90.

Posledice namerno povzročene poškodbe.

Če je poškodovani član namerno povzročil poškodbo, zgubi vsako pravico do odškodnine za svojo poškodbo. Če pa poškodovanec umre, dobiva njegova rodbina vendarle podpore in nezgodno rento po teh pravilih.

§ 91.

**Izračunavanje letnega kategorijskega zaslужka
in izjemna osnova nezgodne rente.**

(1) Kategorijski letni zaslужek po teh pravilih je enak tristokratnemu znesku povprečnega dnevnega kategorijskega zaslужka poškodovančevega v poslednjem letu pred nezgodo. Če pa ni bil poškodovanec v letu pred nezgodo zavarovan niti 30 tednov, se izračuna povprečni znesek kategorijskega zaslужka na podstavi 30 tednov tako, da se vzame za čas, kolikor ga je manj od 30 tednov, v račun kategorijski zaslужek tistih oseb, ki so opravljale v istem času isti ali podoben posel.

(2) Pri vajencih, pripravnikih in osebah, ki zaradi nedovršene izobrazbe vobče ne dobivajo plače ne dnevne mezde ali pa dobivajo manjšo od navadne, se zviša, če je njih sposobnost za delo zmanjšana nad eno tretjino ali če umrjejo v letu, v katerem bi dovršili 18. leto starosti, oziroma v tistem, v katerem bi po tem letu dovršili svojo izobrazbo, po službeni dolžnosti odrejena nezgodna renta tako, da se vzame za osnovo izračunu nezgodne rente povprečni kategorijski zaslужek polno plačanih oseb iste starosti, ki opravljajo isti posel, ki se ga je poškodovanec ali pokojnik učil.

§ 92.

Zdravljenje poškodovanega člana.

(1) Za zdravljenje poškodovanega člana, dokler ne ozdravi popolnoma, skrbi pristojni bolniški oddelek (§ 93., odst. 1.).

(2) Če poškodovanec zdravljenje namerno preprečuje ali zavlačuje, ga sme poslati bratovska skladnica na račun njegove nezgodne rente v bolnico ali zdravilišče. Tedaj

pa se mora plačevati njegovim rodbinskim članom, ki nimajo zaslužka in žive z njim v skupnem gospodinjstvu, polovica hranarine.

(³) Če je po zdravniškem mnenju za ugotovitev poškodovančeve pravice do odškodnine potrebno opazovanje v bolnici ali zdravilišču, se sme to odrediti ob stroških nezgodnega oddelka.

(⁴) Če se poškodovanec brez zakonskih ali drugih važnih vzrokov ne pokorava odredbam bratovske skladnice, mu sme tá nezgodno rento deloma ali popolnoma odtegniti. Isto pravico ima bratovska skladnica tudi, če se poškodovanec brez važnih vzrokov noče dati zdravniško pregledati, da bi se ugotovila njegova nesposobnost za delo.

(⁵) Po končanem zdravljenju sme odrediti bratovska skladnica poškodovancu, toda le z njegovo privolitvijo, namesto nezgodne rente brezplačno vzdrževanje in oskrbo v zdravilišču.

§ 93.

Razdelitev stroškov za zdravljenje, hranarine in pogrebne.

(¹) Vsi stroški, ki jih povzroči zdravljenje in izplačevanje hranarine do petega tedna, zadevajo bolniški oddelek, potem pa nezgodni oddelek (§ 92., odst. 1.).

(²) Na račun nezgodnega oddelka gre tudi pogrebina člana, ki je umrl zaradi nezgode.

(³) Če je treba zdravljenja poškodovanemu članu, ki je po § 2. izvzet od dolžnosti zavarovanja za bolezen, se mu vendar dá podpora po točkah 1. in 2. § 81. V takem primeru pa je delodajalec dolžan povrniti bratovski skladnici vrednost podpor, izdanih do konca četrtega tedna.

§ 94.

Odgovornost podjetja.

(1) Delodajalec ali njegov zastopnik, ki nezgodo povzroči, mora povrniti bratovski skladnici vse stroške nezgode (§ 97., ost. 2.).

(2) Če se je pripetila nezgoda zato, ker delodajalec ali njegov zastopnik ni ukrenil varnostnih odredb, predpisanih po zakonu ali pristojnem oblastvu, mora povrniti delodajalec bratovski skladnici vse stroške, ki nastanejo zaradi te nezgode.

(3) Bratovska skladnica sme zahtevati v takih primerih glavnično vrednost njej priznane odškodnine.

(4) Za terjatve bratovske skladnice po tem paragrafu je pristojno redno sodišče. Te terjatve zastarajo čez tri leta od dne izvršnosti kazenske sodbe, s katero se ugotavlja krivda ali malomarnost delodajalčeva ali njegovega zastopnika.

§ 95.

Odgovornost za popolno odškodnino.

(1) Delodajalec ni dolžan dajati odškodnino zaradi nezgode pri delu poškodovanim delavcem in uslužbencem, ki so zavarovani po teh pravilih, in tudi ne članom njihovih rodbin. Če pa je delodajalec ali njegov namestnik, za čigar ravnanje je delodajalec odgovoren, s kazensko obsodbo spoznan za krivega nastale nezgode, je tak delodajalec dolžan dati zavarovanemu članu ali njegovim rodbinskim članom odškodnino.

(2) Odškodnina se sme zahtevati v takih primerih samo za tisti znesek, za katerega presega odškodnina, prisojena po redni sodni poti, odškodnino, ki gre zavaro-

vanemu članu ali njegovim rodbinskim članom po teh pravilih.

§ 96.

Regresne pravice.

Če pristoji članu ali njegovim rodbinskim članom zaradi nezgode pravica do odškodnine proti drugi osebi, preide ta pravica na bratovsko skladnico do zneska izdanih podpor in odškodnin.

§ 97.

Uveljavljanje pravice do odškodnine s civilno pravdo.

(¹) Pravica do odškodnine, omenjene v §§ 95. in 96. teh pravil, se lahko uveljavlja s civilno pravdo tudi brez izvršne kazenske obsodbe, če take obsodbe ni bilo moči doseči zbog tiste osebe, ki je po svoji krivdi ali malomarnosti poškodbo povzročila.

(²) Terjatve bratovske skladnice po §§ 94. in 96. zastarajo v takem primeru v treh letih po nezgodi.

§ 98.

Prijavljanje in preiskovanje nezgod.

(¹) Delodajalec ali njegov zastopnik mora vsako nezgodo, ki se pripeti pri delu in ki bo verjetno imela za posledico smrt ali zmanjšanje sposobnosti za delo, trajajoče več ko tri dni, prijaviti po predpisanem obrazcu bratovski skladnici v 24 urah, ko zve zanjo. Delodajalec je odgovoren, če njegov zastopnik ne napravi prijave.

(²) Delodajalec ali njegov zastopnik mora ob vsaki taki nezgodi takoj pozvati zdravnika, ki naj v poročilu o nezgodi izjavi, ali bo poškodba verjetno povzročila

smrt ali zmanjšala sposobnost za delo in koliko časa bo trajalo zdravljenje.

(^a) Krajevna bratovska skladnica mora vsako poškodbo po odst. 1. tega paragrafa vpisati v matično knjigo in jo sporočiti glavni bratovski skladnici, ki jo vpiše v glavno matično knjigo.

§ 99.

Postopek pri določanju podpor.

(¹) Kdor zahteva nezgodno rento ali podporo iz zavarovanja za nezgode pri delu, mora prijaviti svojo zahtevo bratovski skladnici, če ni že ugotovljena na podstavi delodajalčeve prijave in preiskave o nezgodi po § 98. Ta zahteva se mora prijaviti v enem letu, odkar so se pojavile posledice nezgode, najdalj pa v dveh letih po nezgodi. Ob zastrupitvi pri delu se mora podati prijava najkasneje v dveh letih, odkar je izstopil član iz dela, v katerem je ravnal s strupenimi stvarmi. Po preteku tu navedenih rokov zastarajo pravice do nezgodne rente.

(²) Bratovska skladnica ugotovi, ko prejme prijavo, vse okoliščine, ki so potrebne za odmero podpore in nezgodne rente, in je v ta namen upravičena zahtevati od delodajalca in drugih oseb potrebna pojasnila.

(³) Bratovska skladnica izda na podstavi prijave delodajalca in osebe, ki zahteva podporo ali nezgodno rento, kakor tudi po dobljenih podatkih odločbo:

1. o odreditvi bolniških podpor po točkah 1. in 2. § 81.;

2. o odreditvi in nakazilu začasne ali trajne nezgodne rente po točki 3. § 81.;

3. o odreditvi in izplačilu pogrebneine po § 83., odst. 1., točki 1.;

4. o odreditvi in izplačilu podpor in nezgodne rente vdovi in ostalim rodbinskim članom (§ 83., odst. 1., točki 2. in 3.).

(4) Glede odstotkov delovne nesposobnosti se opirajo odločbe o nezgodni renti na zdravniško spričevalo.

(5) Zoper te odločbe je dopustna pritožba preko bratovske skladnice na sodišče rudarskega zavarovanja. Pritožba se mora vložiti v treh mesecih po vročitvi odločbe, če se je odredila z odločbo trajna nezgodna renta ali nezgodna renta rodbinskim članom, v vseh ostalih primerih pa v 30 dneh. V odločbi se morata navesti pravica do pritožbe in rok, v katerem jo je treba vložiti.

(6) Pritožba ne zadrži izvršitve odločbe.

§ 100.

Dohodki in razhodki nezgodnega oddelka.

(1) Dohodki nezgodnega oddelka so:

1. redni prispevki podjetij;
2. obresti donosno naložene imovine;
3. denarne kazni, naložene članom sodišča rudarskega zavarovanja po predpisih teh pravil;
4. darila, volila, ne vzeti delavski zaslužki in drugi nepričakovani dohodki.

(2) Razhodki nezgodnega oddelka so:

1. izdatki, storjeni za dajanje podpor ob nezgodi pri delu;
2. upravni stroški glavne bratovske skladnice (§ 29., odst. 2.);
3. administrativni stroški sodišča rudarskega zavarovanja (§ 38., odst. 9.).

§ 101.

Odrejanje in plačevanje rednih prispevkov.

Prispevki za nezgodni oddelek se morajo plačevati po zavarovanem kategorijskem zaslužku članov in po nevarnostnem razredu, v katerega je podjetje uvrščeno, in to po tarifi za prispevke tako, da se gibljejo meje najnižjih in najvišjih prispevkov praviloma med 1% in 5% ugotovljenih kategorijskih zaslužkov članov.

§ 102.

Nevarnostna tabela.

(¹) Zaradi uvrščanja podjetij v nevarnostne razrede morajo sestaviti bratovske skladnice za svoja območja nevarnostne tabele nezgod v posameznih vrstah poklicev in podjetij in sorazmerna števila nevarnosti posameznih razredov.

(²) Nevarnostne tabele se smejo spremeniti, brž ko je taka sprememba potrebna po številu nezgod, ki so se pripetile v raznih vrstah podjetij.

(³) Prav tako morajo bratovske skladnice vsakih pet let iznova preskusiti in spremeniti nevarnostne tabele, kolikor je to potrebno glede na nezgode, ki so se pripetile v njih območju.

(⁴) Za določanje nevarnostnih tabel, njih dopolnjevanje in spreminjanje so pristojne glavne skupščine. Njih sklepi potrebujejo odobritve rudarskega oblastva.

(⁵) Če kakšna bratovska skladnica v enem letu po določenem roku petih let nevarnostnih tabel ne bi pregledala oziroma spremenila, stori to rudarsko oblastvo.

(⁶) Dokler ne izda bratovska skladnica nevarnostnih tabel, veljajo nevarnostne tabele, ki jih predpiše rudarsko oblastvo.

§ 103.

Uvrščanje v nevarnostne razrede.

(1) Bratovske skladnice preiskujejo podjetja svojega območja glede tega, ali obstoje nevarnosti, jih uvrščajo v ustrezne razrede in jim odredajo v teh razredih nevarnostni odstotek po razmerah podjetja.

(2) Če zve bratovska skladnica po uvrstitvi za okolnosti, ki vplivajo na uvrstitev dotičnega podjetja v nevarnostne razrede ali odstotke, sme uvrstiti podjetje po zaslišanju delodajalca v drug nevarnostni razred ali odstotek.

(3) O uvrstitvi podjetja je treba z odlokom obvestiti delodajalca in pristojno krajevno bratovsko skladnico.

(4) Rešitev bratovske skladnice, s katero se uvršča podjetje v višji nevarnostni razred ali odstotek, ima vzvratno moč do časa, ko je večja nevarnost dejanski nastopila.

(5) Zoper rešitev bratovske skladnice o uvrstitvi podjetja je dopustna pritožba na rudarsko oblastvo v 15 dneh po vročitvi.

§ 104.

Tarifa za prispevke.

(1) Tarifo za prispevke odreja glavna skupščina na predlog glavnega odbora, odobruje jo pa rudarsko oblastvo.

(2) Prispevki morajo po načelih zavarovalne tehnike zadoščati za glavnično kritje vseh obveznosti, ki nastajajo nezgodnemu oddelku po teh pravilih iz zavarovanja za nezgode, za pokrivanje upravnih stroškov, kolikor zadevajo ti nezgodni oddelek, kakor tudi za zbiranje

varnostne rezerve v višini največ 10% glavnice, potrebne za kritje obveznosti, kolikor izvirajo iz zavarovanja.

VIII. POGlavJE.

Pokojninski oddelek.

§ 105.

Namen pokojninskega oddelka.

Pokojninski oddelek vzdržuje polnopravne člane (§ 40., odst. 1., točka 1.), kadar onemorejo ali ostare, s tem, da jim daje pokojnino, kadar pa umro, vzdržuje njih vdove, otroke in sorodnike (§ 64., odst. 3.) s tem, da jim daje pokojnino, ali da jih vse (polnopravne člane ali preostalo rodbino) podpira s tem, da jim dá odpravnino.

§ 106.

Pojem onemoglosti.

Za onemoglega po teh pravilih se šteje član, ki si ne more zaradi starosti, bolezni ali drugih hib zaslužiti z delom po svojih močeh in sposobnostih glede na izobrazbo in svoje dosedanje zvanje niti eno tretjino tega, kar zaslužijo telesno in duševno zdrave osebe iste vrste in podobne izobrazbe v istem kraju s podobnim delom.

§ 107.

Pogoji in višina pokojnine.

(¹) Polnopravni člani dobivajo, če trajno onemorejo bodisi zaradi bolezni, starosti ali pa drugih hib, ako so bili vštavnih 5 (pet) let polnopravni člani, pokojnino v

znesku 20% svojega povprečnega kategorijskega zaslužka v poslednjih petih letih.

(²) Ta pokojnina se zviša z vsakim dovršenim letom vštevnega polnopravnega članstva za 2%, tako da znaša najvišja pokojnina 80% povprečnega kategorijskega zaslužka, ki ga je imel član v poslednjih petih letih.

(³) To je najvišja pokojnina, ki se more doseči, računana se pa od dne, ko se je zdravniško ugotovila članova trajna nesposobnost.

(⁴) Po dovršenih 35 letih vštevnega polnopravnega članstva pridobijo preddelavci, kopači in strelni mojstri z najmanj 55 leti starosti, ostali pa z najmanj 60 leti starosti pravico do pokojnine tudi brez dokazane onemoglosti. Članu, ki je nadaljeval delo kot manjpravni član po 30 letih članstva po pravilih R. št. 11.324/24, se sme šteti manjpravno članstvo za polnopravno, če se prispevki v pokojninski oddelek naknadno vplačajo.

§ 108.

Pokojnina za vdovo in otroke.

(¹) Vdova polnopravnega člana ima do konca življenja ali do zopetne omožitve pravico do pokojnine v znesku polovice pokojnine, ki bi šla umrlemu možu ali ki jo je že prejemal po § 107. teh pravil.

(²) Pokojnina za preostale otroke, sinove do dovršenega 16. leta, hčere do dovršenega 18. leta starosti, znaša za vsakega otroka po eno četrtnino; pokojnina za sirote in za tiste otroke, ki so pozneje osiroteli, pa znaša za vsakega otroka po eno tretjino pokojnine umrlega roditelja.

§ 109.

Pokojnine za druge sorodnike.

(1) Roditelji, ded in babica umrlega zavarovanega člana imajo, če so brez lastne imovine, so onemogli in jih je umrl član, s katerim so živeli v skupnem gospodinjstvu, povsem vzdrževal iz svoje dnevne mezde ali plače, do svoje smrti, oziroma dokler so navezani na podporo, pravico do pokojnine v znesku ene četrtine tiste pokojnine, ki bi šla umrlemu članu.

(2) Do pokojnine v isti višini imajo pravico tudi vnučad, bratje in sestre, ki so živeli s pokojnikom v skupnem gospodinjstvu in ki jih je povsem vzdrževal iz svoje dnevne mezde ali plače, in to dotlej, dokler so navezani na podporo, najdalj pa do dovršenega 16. leta starosti.

(3) Ob istih pogojih imajo pravico do pokojnine v istem znesku omenjeni sorodniki umrlega bivšega polnopravnega člana, ki je že užival pokojnino po teh pravilih.

§ 110.

Omejitev višine pokojnine za rodbinske člane in sorodnike.

(1) Pokojnine preostalih ne smejo skupaj presežati vso pokojnino, do katere bi imel pokojnik pravico ali ki jo je užival. Če bi bil znesek pokojnine višji, je treba pokojnine vdove in otrok sorazmerno znižati.

(2) Roditelji, ded in babica, vnučad, bratje in sestre imajo pravico do pokojnine samó, če in kolikor pokojnine vdove in preostalih otrok ne dosegaajo najvišjega zneska. Njih pokojnine skupaj ne smejo presežati eno

tretjino pokojnikove pokojnine. Tedaj imajo roditelji pravico do pokojnine pred dedom in babico, ded in babica pred vnučadjo, vnučad pa pred brati in sestrami.

§ 111.

Zguba vdovske pokojnine.

Vdova nima pravice do pokojnine:

1. če je stopila v zakon s članom, ko je že onemogel, ali z upokojencem; če pa ima iz tega zakona otroke (§ 64.), ima pravico do pokojnine;

2. če je stopila v zakon s članom, ko je že dovršil 50 let starosti; ima pa pravico, če ima iz tega zakona otroke (§ 64.) ali če je bil član po sklenjenem zakonu zavarovan vsaj še tri leta;

3. če je bila od pokojnika zakonito razporočena ali če je neposredno pred njegovo smrtjo živela šest mesecev ločeno od njega; ima pa pravico do pokojnine, če ima pravico do vzdrževalnine, ki ji jo je prisodilo sodišče s polnoveljavno odločbo; v tem primeru ima pravico do pokojnine največ do zneska prisojene vzdrževalnine;

4. če je sama članica bratovske skladnice; če je kot taka upokojena, dobiva pokojnino po možu, če je ta večja od njene pokojnine.

§ 112.

Kdaj se začne pravica do pokojnine.

Pravica rodbinskih članov in sorodnikov (članov širše rodbine) do pokojnine se začne z dnem, ko član umre, če pa je ta bil upokojenec, po izteku časa, za katerega mu je bila izplačana pokojnina.

§ 113.

Vdovska odpravnina.

(1) Ob zopetni omožitvi zgubi vdova pokojnino z dnem, ko se zopet omoži; ima pa v takem primeru pravico do odpravnine v znesku svoje enoletne pokojnine.

(2) Prav to velja tudi za vdove, ki uživajo pokojnino, a žive v nezakonskem razmerju v skupnem gospodinjstvu več kot eno leto dni.

§ 114.

Odpravnina za člane.

Polnopravnim članom, ki trajno onemorejo, izvzemši onemoglost zaradi nezgode, preden so dovršili pet let vštevnega polnopravnega članstva (§ 107.), se izplača odpravnina v znesku 70% zanje dejanski vplačanih prispevkov brez obresti.

§ 115.

Odpravnina za rodbino in sorodnike.

(1) Če umre polnopraven član, preden dovrši pet let vštevnega polnopravnega članstva, se izplača zakonskemu drugu odpravnina v znesku polovice, otrokom in to sinovom do dovršenega 16., hčeram pa do dovršenega 18. leta starosti vsakemu v znesku ene četrtine, sirotam pa vsakemu v znesku ene tretjine odpravnine, ki bi šla pokojniku po § 114.

(2) Vsota teh odpravnin ne sme presegati odpravnine, ki bi šla pokojniku.

(3) Če ni odpravnina, ki bi šla pokojniku, izčrpana z odpravnino zakonskega druga in otrok, dobe sorodniki, omenjeni v § 109., eno četrtino ali preostali manjši del.

(⁴) Določbe § 110. veljajo smiselno tudi v teh primerih.

§ 116.

Postopek pri odrejanju pokojnin in odpravnin.

(¹) Kdor zahteva pokojnino ali odpravnino iz zavarovanja za onemoglost, starost ali smrt, prijavi svojo zahtevo bratovski skladnici, če ni bratovska skladnica njegove pravice že po službeni dolžnosti ugotovila. Ta zahteva se mora prijaviti v dveh letih, odkar je pravica do pokojnine ali odpravnine zaradi onemoglosti, starosti ali smrti nastala. Kdor poda to zahtevo po navedenem roku, ima pravico do pokojnine, začevši z dnem prijave; toda po petih letih zastara vsaka pravica do pokojnine ali odpravnine.

(²) Bratovska skladnica ugotovi po službeni dolžnosti vse okolnosti, ki so potrebne za odmero pokojnine. V ta namen ima pravico zahtevati potrebna pojasnila od delodajalca in drugih oseb kakor tudi od državnih in samoupravnih oblastev in odrediti po zdravnikih bratovske skladnice točen pregled tistih oseb, od katerih zdravstvenega stanja je odvisna pravica do zahtevane pokojnine.

(³) Bratovska skladnica izda po dobljenih podatkih rešitev, s katero prizna zahtevano pravico, pri čemer določi začetek, trajanje in znesek pokojnine in osebo, kateri pokojnina gre, ali pa zavrne s to rešitvijo zahtevo, pri čemer navede razloge.

(⁴) Zoper take rešitve je dopustna pritožba na sodišče rudarskega zavarovanja, in to v treh mesecih po vročitvi rešitve. V rešitvi se morata navesti pravica do pritožbe in rok, v katerem je treba pritožbo vložiti.

§ 117.

Dohodki in razhodki pokojninskega oddelka.

(1) Dohodki pokojninskega oddelka so:

1. redni prispevki članov;
2. redni prispevki podjetij;
3. obresti donosno naložene imovine kakor tudi dohodki od nepremične imovine;
4. denarne kazni vsake vrste, osnovane na rudarskem zakonu ali teh pravilih, izvzemši kazni, ki se morajo po posebnem predpisu uporabljati v druge namene (§§ 77. in 155.);
5. darila, volila in drugi nepričakovani dohodki.

(2) Razhodki pokojninskega oddelka so:

1. izdatki, storjeni za dajanje podpor ob onemoglosti, starosti in smrti;
2. upravni stroški glavne bratovske skladnice (§ 29., odst. 2.).

(3) Po članih in podjetjih pravilno vplačani prispevki se nikakor ne povrnejo in tudi ne uporabijo za druge namene, kot so določeni v teh pravilih.

§ 118.

Odrejanje in plačevanje rednih prispevkov.

(1) Višino skupnih prispevkov za pokojninski oddelek odreja glavna skupščina z odobritvijo rudarskega oblastva redno v mejah od 4% do 10% zavarovanega kategorijskega zaslužka.

(2) Prispevki morajo po načelih zavarovalne tehnike zadoščati za glavnično kritje vseh obstoječih in bodočih obveznosti, ki izhajajo po teh pravilih iz zavarovanja za onemoglost, starost in smrt, za kritje upravnih stroškov,

kolikor zadevajo pokojninski oddelek, kakor tudi za zbiranje varnostne rezerve najmanj 10% glavnice, potrebne za kritje obveznosti pokojninskega oddelka.

§ 119.

Postopek ob pasivni matematični bilanci.

(¹) Če se ugotovi ob sestavi matematične bilance, da imovina pokojninskega oddelka ne zadošča za kritje obveznosti in stroškov po odst. 2. § 118., in če se prispevki v rednih mejah ne dajo zvišati ali če to zvišanje ne bi zadoščalo, mora podati glavni upravni odbor glavni skupščini predloge zaradi upostavitve potrebnega kritja.

(²) Ti predlogi se lahko gibljejo v tehle mejah in podajo v temle vrstnem redu:

1. ustavitev upokojitev brez dokazane trajne onemoglosti (po § 107., poslednjem odstavku);

2. zvišba prispevkov vseh podjetij in vseh članov za nadaljnjih do po 2%;

3. če se z ukrepi iz odst. 2. tega paragrafa niti kritje rednih obveznosti pokojninskega oddelka ne dá upostaviti, smejo glavne bratovske skladnice na podstavi uredbe o osrednjem skladu bratovskih skladnic in rezervnih skladih glavnih bratovskih skladnic z dne 13. maja 1937., M. S. št. 342 (§ 146.)* porabiti svoj rezervni sklad in naposled zahtevati po členu 6. te uredbe pomoč iz osrednjega sklada bratovskih skladnic;

4. če glavna skupščina ne bi hotela odrediti potrebnih ukrepov ali jih glavni upravni odbor ne bi hotel predlagati glavni skupščini, ima rudarsko oblastvo pravico, da jih samo odredi.

* »Službeni list« št. 298/45 iz 1. 1937.

IX. POGLAVJE.

Skupne določbe za nezgodni in pokojninski oddelek.

§ 120.

Spremembe v stanju rodbine in sorodnikov po smrti člana.

(1) Sorazmerno znižane pokojnine in nezgodne rente se brezpogojno zvišajo v predpisanih mejah §§ 84., 85., 88., 108., 109. in 110., če nastane sprememba v stanju rodbine in ostalih sorodnikov umrlega zavarovanega ali upokojenega člana. Sorodniki, ki dotlej niso imeli pravice do pokojnine ali do nezgodne rente, ker so bili v §§ 89. in 110. omenjeni najvišji zneski izčrpani, lahko zadobe v predpisanih mejah in ob ostalih predpisanih pogojih pravico do pokojnine ali nezgodne rente, vendar samo tedaj, če nastopi taka sprememba v enem letu po smrti zavarovanega ali upokojenega člana.

(2) V teh primerih se začne pravica do višje ali nove pokojnine ali nezgodne rente po izteku časa, za katerega so se izplačale pokojnine ali nezgodne rente, odrejene pred takšno spremembo.

§ 121.

Podaljšanje nezgodnih rent in pokojnin za otroke, vnučad, brate in sestre.

(1) Otrokom, ki uživajo pokojnino ali nezgodno rento, se lahko podaljša nezgodna renta ali pokojnina tudi za čas čez njih 16. oziroma 18. leto starosti, in sicer zaradi šolanja najdalj do dovršenega 23. leta, zaradi učenja

obrta pa do osposobljenosti za pomočnika, najdalj pa do dovršenega 20. leta starosti.

(²) Če so otroci, vnučad, bratje in sestre zaradi telesne ali duševne hibe za vsako pridobitno delo nesposobni, se jim podaljšajo pokojnine ali nezgodne rente čez 16. leto starosti, dokler ta njih nesposobnost traja.

§ 122.

Zmanjšba pokojnine, če se uživa nezgodna renta.

Članu ali njegovemu rodbinskemu članu, ki se mu je odredila nezgodna renta zaradi nezgode pri delu in ki je obenem pridobil pravico do pokojnine, se zniža pokojnina za dve tretjini nezgodnine. Če sta ti dve tretjini enaki pokojnini ali večji od nje, se mu ne izplačuje pokojnina, ampak samo nezgodna renta.

§ 123.

Zguba pravice do nezgodne rente ali pokojnine ob kaznivem dejanju.

Če je smrt zavarovanega ali upokojenega člana namerano povzročil član njegove rodbine, ki bi imel pravico do nezgodne rente, pokojnine ali odpravnine, zgubi vse tiste pravice, ki bi mu drugače po teh pravilih šle.

§ 124.

Zguba pravice do nezgodne rente ali pokojnine ob simulaciji.

Osebam, ki so si izposlovale te podpore s simulacijo, se ustavi izplačevanje nezgodne rente ali pokojnine, ko se simulacija ugotovi. Takšne osebe morajo ne glede na kazenske posledice svojega dejanja povrniti nezgodnemu

ali pokojninskemu oddelku vsako škodo, povzročeno s simulacijo.

§ 125.

Ustavitev nezgodne rente ali pokojnine, če se delovna sposobnost vzpostavi, in obvezno zdravljenje v ta namen.

(1) Nezgodna renta in pokojnina se ustavi, če zadobi oseba, katere popolna ali delna delovna nesposobnost je pogoj njene pravice do nezgodne rente ali pokojnine, zopet svojo delovno sposobnost, ali če z več ko za 10% zmanjšano sposobnostjo zaradi posledic poškodbe pri delu prostovoljno nadaljuje delo pri rudniškem podjetju v istem ali višjem svojstvu po § 82., odst. 5.

(2) Bratovska skladnica ima pravico dati zdraviti uživalca nezgodne rente ali pokojnine, če se mu more povrniti delovna sposobnost, in je uživalec v takem primeru zavarovan v bolniškem oddelku (§ 44., odst. 1., točka 1. a).

(3) Stroške takega zdravljenja trpi nezgodni oziroma pokojninski oddelek.

(4) Če se uživalec na zahtevo bratovske skladnice noče dati zdraviti, se mu sme z odločbo glavne bratovske skladnice začasno ustaviti cela ali del nezgodne rente ali pokojnine.

(5) Ob ustavitvi pokojnine se šteje rok za ohranitev pričakovanih pravic in pridobljenega časa članstva (§ 50.) šele od dne vzpostavljene delovne sposobnosti.

§ 126.

Ustavitev in vnovična odreditev nezgodne rente in pokojnine v zvezi s spremembo bistvenih okoliščin.

(1) Bratovska skladnica ustavi ali zmanjša odrejeno nezgodno rento ali pokojnino, če se naknadno ugotovi,

da sta bili priznani ali odrejeni zaradi zmote o dejanskih okolnostih.

(²) Če nastanejo pri osebah, ki uživajo nezgodno rento ali pokojnino, kakršne koli spremembe, ki vplivajo na njih pravico ali na višino nezgodne rente ali pokojnine, imata ta oseba in bratovska skladnica pravico do obnove postopka v tej stvari. Uživalec nezgodne rente ali pokojnine mora zahtevati obnovo v treh mesecih od tedaj, ko je sprememba nastala, bratovska skladnica pa obnoviti postopek v treh mesecih, odkar je za spremembo zvedela.

(³) Če se obnovi postopek, za katerega veljajo poleg ostalega tudi določbe §§ 99. in 116., se stanje osebe, ki uživa nezgodno rento ali pokojnino, iznova preišče in nezgodna renta ali pokojnina po ugotovljenih okolnostih iznova odredi ali ustavi. Uživalec nezgodne rente ali pokojnine se mora odzvati v določenem roku pozivu bratovske skladnice zaradi ugotovitve njegovega stanja. Drugače zgubi pravico do nezgodne rente ali pokojnine, dokler se temu pozivu ne odzove.

(⁴) Vnovična odločba o ustavitvi, znižbi ali zvišbi nezgodne rente ali pokojnine stopi v veljavo z dnem prvega izplačila, ki dospe po priobčitvi odločbe.

(⁵) Pritožba zoper tako odločbo ne ustavi njene izvršitve.

§ 127.

Začasna ustavitev nezgodnih rent in pokojnin.

Pravica do nezgodne rente ali pokojnine se začasno ustavi:

1. če je uživalec nezgodne rente ali pokojnine obsojen na zapor več ko enega meseca ali če je poslan v

poboljševalnico. Ta ustavitev traja, dokler traja kazen ali bivanje v poboljševalnici. Njegovi rodbinski člani dobivajo, dokler mu je odvzeta prostost, tiste nezgodne rente in pokojnine, ki bi jim šle, da je umrl;

2. če odide uživalec nezgodne rente ali pokojnine v inozemstvo, traja ta ustavitev, dokler se ne vrne za stalno v domovino. Ob takem povratku se mu naknadno izplačajo vse ustavljene nezgodne rente ali pokojnine, ki niso zastarale. V opravičenih primerih se sme dovoliti na nezgodnikovo ali upokojenčevo prošnjo uživanje nezgodne rente ali pokojnine v inozemstvu, če ravna ona država prav tako z našimi državljani.

§ 128.

Nezgodne rente in pokojnine ob izselitvi v inozemstvo.

(1) Če odide uživalec nezgodne rente ali pokojnine za stalno v inozemstvo, mu sme bratovska skladnica na njegovo prošnjo v opravičenih primerih dovoliti, da uživa nezgodno rento ali pokojnino v inozemstvu ali pa mu dati odpravnino v znesku njegove enoletne nezgodne rente ali pokojnine. Če se pozneje vendarle vrne, se mu nezgodna renta ali pokojnina obnovi; toda izplačana odpravnina se mu odteguje v obrokih, ki ne smejo biti večji od polovice obroka nezgodne rente ali pokojnine, ki mu gre.

(2) Inozemskim državljanom, ki odidejo za stalno v inozemstvo, se sme priznati enkrat za vselej popolna odpravnina, ki ustreza glavnični vrednosti nezgodne rente ali pokojnine, vendar ne več ko njen trikratni letni znesek. Pogoj vzajemnosti je odločilen tudi glede odpravnine takih državljanov.

§ 129.

Izplačevanje nezgodnih rent in pokojnin, njih povračilo in zastaranje.

(1) Priznane nezgodne rente in pokojnine se izplačujejo v mesečnih obrokih mesečno vnaprej.

(2) Povračilo pravilno izplačane nezgodne rente ali pokojnine se ne more zahtevati, razen če je izposloval uživalec priznanje nezgodne rente ali pokojnine z lažnim prikazovanjem odločilnih činjenic ali s kaznivim dejanjem, ugotovljenim s sodno sodbo.

(3) Ne vzete nezgodne rente in pokojnine zastarajo v letu dni od dne, ko jih je bilo treba izplačati.

§ 130.

Kontrola oseb, ki uživajo nezgodne rente ali pokojnine.

(1) Vsi organi bratovskih skladnic morajo skrbeti, da se ne gode ob priznavanju in izplačevanju nezgodnih rent ali pokojnin zlorabe.

(2) Pregled oseb, ki uživajo trajne nezgodnine in pokojnine na podstavi svoje delovne nesposobnosti, se opravlja občasno po odredbah rudarskega oblastva, največ pa enkrat na leto. Glavni upravni odbor poveri pregled posebni komisiji, ki jo sestavljajo: odposlanec rudarskega oblastva, dva zdravnika in organi bratovske skladnice, ki jih odredi glavni upravni odbor.

(3) Eden zdravnikov mora biti zdravnik bratovske skladnice, drugi pa zdravnik državnih oblastev ali samoupravnih teles.

§ 131.

Zabranjeni pravni posli in dejanja glede nezgodnih rent in pokojnin.

Terjatve, ki gredo po teh pravilih zavarovanim članom ob nezgodi pri delu oziroma onemoglosti ali starosti

in rodbinskim članom ob smrti zavarovanega člana nezgodnika ali upokojenca, se ne morejo prenašati na druge osebe, niti zastavljati, rubiti ali pobotati, razen če to zahtevajo sorodniki, ki imajo pravico, da jih uživalec nezgodne rente ali pokojnine vzdržuje, in kolikor jim sodišče te zahteve prizna.

X. POGlavJE.

Oddelek za preskrbovanje nezaposlenih rudarskih in topilniških delavcev in uslužbencev (rudarska borza dela).

§ 132.

Naloga oddelka za preskrbovanje nezaposlencev.

Oddelek za preskrbovanje nezaposlenih rudarskih in topilniških delavcev in uslužbencev zavaruje člane bratovske skladnice, če so nezaposleni in posreduje radi njih zaposlovanja po naredbi o preskrbovanju nezaposlenih rudarskih in topilniških delavcev.

§ 133.

Vrste podpore in pogoji.

(¹) Podpore nezaposlencem se delijo:

1. na denarne dnevne podpore;
2. na potne podpore radi odhoda v kraj zaposlitve ali povratka domov;
3. na izredne denarne podpore in
4. na podpore v naravi kot popolno ali delno nadomestitev za denarno podporo.

(²) Te podpore more načeloma uživati vsak za delo sposoben rudarski in topilniški delavec in uslužbenec, ki je bil pred nezaposlenostjo zavarovan pri bratovski skladnici, če spolnjuje za posamezne vrste podpore posebne pogoje, predpisane z naredbo za dajanje teh podpor.

(³) Oddajanje podpor nezaposlenim rudarskim in topilniškim delavcem in nameščencem opravlja glavna bratovska skladnica sama ali pa na predlog krajevne bratovske skladnice, in to neposredno ali pa po tej krajevni bratovski skladnici.

(⁴) Denarne dnevne podpore se dajejo na podstavi pridobljenega članstva po pogojih, predpisanih v naredbi za dajanje podpor.

(⁵) Denarna potna podpora se sme dati največ dvakrat v enem koledarskem letu in to, kjer koli je to mogoče, samo na podstavi objave za vožnjo s popustom na državnih železnicah in ladjah, izdane od bratovskih skladnic, javnih borz dela ali njih podružnic in izpostav ali od pristojnih občinskih oblastev, kolikor spolnjuje dotični delavec pogoje, predpisane v naredbi za dajanje teh podpor.

(⁶) Izredne denarne podpore se dajo lahko ob dolgotrajni nezaposlenosti na podstavi pridobljenega članstva in po posebnih pogojih naredbe za dajanje teh podpor. To podporo dobivajo lahko tudi bivši manjpravni člani bratovske skladnice, če spolnjujejo zgoraj v odst. 5. navedene pogoje za dobivanje denarne potne podpore.

(⁷) Višino, čas trajanja in pogoje, ob katerih se posamezne vrste podpor dajejo, določi minister za gozdove in rudnike z naredbo. Te podpore ne smejo biti manjše od podpor, ki jih smejo uživati delavci pri javnih borzah dela.

(⁵) V izjemnih primerih skrajne sile se ravnajo glavne bratovske skladnice po navodilih osrednjega odbora, ki določi v svojem letnem proračunu posebno vsoto iz svojega deleža nabranih prispevkov kot dotacijo glavnim bratovskim skladnicam za dajanje podpor v takih primerih. Višina takih podpor ne sme presegati višino, določeno za ostale izredne denarne podpore (odst. 6. tega paragrafa).

§ 134.

Posredovanje radi zaposlitve.

Posredovanje radi zaposlitve opravlja oddelek kot samostojna rudarska borza dela po navodilih osrednjega odbora v smislu predpisov naredbe o preskrbovanju.

§ 135.

Dohodki in razhodki oddelka.

(¹) Dohodki oddelka so:

1. redni prispevki zavarovanih članov;
2. redni prispevki podjetij;
3. obresti donosno naložene imovine in dohodki od nepremične imovine;
4. podpore, darila, volila in drugi nepričakovani dohodki.

(²) Razhodki oddelka so:

1. izdatki, storjeni za dajanje podpore ob nezaposlenosti;
 2. upravni stroški oddelka za preskrbovanje nezaposlencev;
 3. 25% predpisanih prispevkov osrednjemu odboru.
- Minister za gozdove in rudnike sme po potrebi na pred-

log osrednjega odbora z rešitvijo spreminjati ta odstotek deleža osrednjega odbora.

§ 136.

Višina prispevkov.

(1) Višino prispevkov v odstotkih od čistega zaslužka predpiše minister za gozdove in rudnike z naredbo in jo sme spreminjati po izkazani potrebi na predlog osrednjega odbora.

(2) Člani posameznih glavnih bratovskih skladnic smejo prostovoljno vplačevati v sklad tudi višji odstotek, kot je odrejen z naredbo ministra za gozdove in rudnike, če to sklenejo tri petine članov dotične skladnice. V tem primeru ostane ves presežek prispevkov dotični glavni bratovski skladnici na razpolago in odloča o uporabi teh zvišanih prispevkov njen odbor samostojno po svoji izprevidnosti.

§ 137.

Uporaba razpoložnih sredstev.

(1) Če razpolaga katera glavna bratovska skladnica z zadostnimi rezervami, lahko na predlog osrednjega odbora in z odobritvijo ministrstva za gozdove in rudnike uporabi ta razpoložna sredstva za dajanje cenениh posojil za to, da se zidajo stanovanja izključno le za rudarske in topilniške delavce.

(2) Natančnejše določbe o ustroju in poslovanju oddelka, o porazdelitvi dohodkov in uporabi sredstev za druge namene kakor tudi o vzajemnem razmerju upravnih organov oddelka in o nadzorstvu rudarskega oblastva predpiše minister za gozdove in rudnike.

(³) Podrobna vprašanja uredi osrednji odbor z naredbami in navodili, ki jih odobruje minister za gozdove in rudnike.

XI. POGlavJE.

Osrednji odbor za preskrbovanje nezaposlenih rudarskih in topilniških delavcev in uslužbencev.

§ 138.

Naloga osrednjega odbora.

(¹) Osrednji odbor nadzira poslovanje glavnih bratovskih skladnic v stvareh oddelka za preskrbovanje nezaposlencev, jim daje sam od sebe ali po navodilih ministra za gozdove in rudnike vsa potrebna navodila radi izvajanja nalog oddelka.

(²) Osrednji odbor posreduje tudi sam radi zaposlitve in daje podpore nezaposlenim rudarskim in topilniškimi delavcem in uslužbencem, in sicer neposredno ali pa po glavnih in krajevnih bratovskih skladnicah.

(³) Osrednji odbor vodi osrednjo statistiko o gibanju delovne moči v rudarski in topilniški industriji in o izplačanih podporah.

(⁴) Osrednji odbor skrbi po možnosti tudi za preskrbo nezaposlenih bivših članov v inozemstvu kakor tudi za tiste rudarske in topilniške delavce, ki se vračajo iz inozemstva domov.

§ 139.

Organi in organizacija.

(¹) Osrednji odbor je vrhovni organ za preskrbovanje nezaposlenih rudarskih in topilniških delavcev in uslužbencev s sedežem v Beogradu Sestavljajo ga:

1. en odposlanec ministrstva za gozdove in rudnike pri oddelku za vrhovni rudarski nadzor, kot predsednik;

2. po en zastopnik (ali njegov namestnik) delodajalcev in delavcev, ki jih volijo izmed sebe glavni upravni odbori posameznih glavnih bratovskih skladnic;

3. en predstavnik osrednje uprave za posredovanje dela.

(²) Za opravljanje tekočih poslov sestavi lahko osrednji odbor izmed sebe izvrševalni odbor najmanj treh oseb, ki mu načeljuje predsednik osrednjega odbora.

(³) Osrednji odbor je odgovoren za svoje celokupno poslovanje neposredno ministru za gozdove in rudnike. Osrednji odbor predloži ministru za gozdove in rudnike vsako leto poročilo o svojem poslovanju kakor tudi o celokupnem računskem poslovanju in stanju oddelkov vseh glavnih bratovskih skladnic.

(⁴) Natančnejše določbe o preskrbovanju nezaposlenih rudarskih in topilniških delavcev in uslužbencev predpiše minister za gozdove in rudnike z naredbo.

§ 140.

Dohodki in razhodki osrednjega odbora.

(¹) Dohodki osrednjega odbora so:

1. 25% predpisanih prispevkov, ki jih izročajo osrednjemu odboru glavne bratovske skladnice (§ 135., odstavek 2., točka 3.);

2. obresti donosno naložene imovine in dohodki od nepremične imovine;

3. podpore, darila, volila in drugi nepričakovani dohodki.

(²) Razhodki osrednjega odbora so:

1. izdatki, storjeni za dajanje podpor ob nezaposlenosti;
2. upravni stroški osrednjega odbora.

XII. POGlavJE.

Imovina in skladi bratovske skladnice.

§ 141.

Imovina bratovske skladnice.

(¹) Imovino bratovske skladnice sestavljajo:

1. skladi bolniških oddelkov;
2. sklad nezgodnega oddelka;
3. sklad pokojninskega oddelka;
4. sklad oddelka za preskrbovanje nezaposlencev;
5. rezervni sklad glavne bratovske skladnice (§ 146.);
6. osrednji sklad bratovskih skladnic (§ 146.);
7. sklad osrednjega odbora za preskrbovanje nezaposlencev.

(²) Ti skladi nastanejo iz presežka dohodkov nad razhodki posameznih oddelkov bratovskih skladnic ali iz posebnih prispevkov, upravljajo jih pa glavni oziroma krajevni upravni odbori oziroma osrednji upravni odbor ob nadzorstvu rudarskega oblastva.

§ 142.

Skladi bolniških oddelkov.

(¹) Skladi bolniških oddelkov služijo za to, da je trajno zavarovano dajanje podpor po VI. poglavju teh pravil.

(²) Vsak tak sklad mora biti najmanj enak povprečnemu znesku letnih izdatkov bolniškega oddelka v poslednjih petih letih; če se zmanjša, se mora dopolniti do tega zneska.

(³) Letni prirastek tega sklada mora znašati 10% letnih prispevkov članov in podjetij kakor tudi letnih dohodkov od kazni.

(⁴) Če pokaže računski zaključek, da je prirastek sklada bolniškega oddelka nezadosten, ni pa pričakovati, da bi se dali s spremembo v upravi ali s strožjo kontrolo bolnikov izdatki znižati, mora krajevni upravni odbor glavnemu upravnemu odboru, ta pa rudarskemu oblastvu predlagati, naj se začasno zvišajo prispevki tudi čez meje, navedene v § 78.

(⁵) Če se ugotovi z letnim obračunom znesek, ki presega odrejeno višino sklada, in če je sklad večji od dvakratnega zneska letnih izdatkov, se smejo prispevki po sklepu krajevnega in glavnega upravnega odbora z odobritvijo rudarskega oblastva znižati.

(⁶) Če sredstva bolniškega oddelka ne zadoščajo za kritje tekočih izdatkov, mora podjetje, ali če tó ne more, pokojninski oddelek, dajati začasno brezobrestna posojila, a največ za potrebe enega meseca. Ob potrebi za daljšo dobo pa mora krajevni upravni odbor obvestiti glavni upravni odbor, ki izda v tej smeri potrebna navodila.

§ 143.

Sklad bolniških oddelkov glavne bratovske skladnice.

Glavna bratovska skladnica mora ustanoviti in upravljati skupni sklad bolniških oddelkov svojega območja za to, da se z njim podpirajo posamezni bolniški

oddelki ob izrednih prilikah, kakor n. pr. ob epidemijah, kakor tudi za to, da se grade iz njih sredstev skupne bolnice, okrevališča in podobna zdravilišča. Sredstva za zbiranje teh skladov se pobirajo od bolniških oddelkov po ključu njih rednih dohodkov, in to po sklepu glavne skupščine.

§ 144.

Sklad nezgodnega in pokojninskega oddelka.

Za trajno zavarovanje dajanja podpor po VII. poglavju teh pravil služi nezgodni oddelek, po VIII. poglavju pa pokojninski oddelek z rezervnim skladom glavne bratovske skladnice in osrednjim skladom bratovskih skladnic (§ 147.).

§ 145.

Sklad oddelka za preskrbovanje nezaposlenih rudarskih delavcev in uslužbencev.

(¹) Sklad oddelka za preskrbovanje nezaposlenih rudarskih delavcev in uslužbencev služi za trajno zavarovanje izplačil nezaposlenskih podpor rudarskim delavcem in uslužbencem ob veliki nezaposlenosti.

(²) Višino potrebnih rezerv posameznih glavnih bratovskih skladnic oziroma osrednjega odbora odreja minister za gozdove in rudnike na predlog osrednjega odbora.

§ 146.

Rezervni skladi glavnih bratovskih skladnic in osrednji sklad bratovskih skladnic.

Da se brezpogojno zagotové pravice delavcev in uslužbencev (nameščencev), ki jih pridobe na podstavi

zavarovanja pri glavnih bratovskih skladnicah, so ustanovljeni osrednji sklad bratovskih skladnic in rezervni skladi glavnih bratovskih skladnic z uredbo o osrednjem skladu bratovskih skladnic in rezervnih skladih glavnih bratovskih skladnic M. S. št. 342 z dne 13. maja 1937., ki je razglašena v prilogi »Službenih novin« št. 110/XXXII z dne 18. maja 1937.*

§ 147.

Sklad osrednjega odbora za preskrbovanje nezaposlencev.

Sklad osrednjega odbora za preskrbovanje nezaposlencev služi za trajno zavarovanje izplačil nezaposlenih podpor rudarskim delavcem in uslužbencem ob veliki nezaposlenosti.

§ 148.

Občasno sestavljanje matematičnih bilanc.

(¹) Glavni upravni odbori morajo skrbeti, da se izdelujejo za nezgodni in pokojninski oddelek občasno, najdalj pa v presledku desetih let matematične bilance. Izdelava matematičnih bilanc se mora poveriti strokovnjakom, pooblaščenim od pristojnega oblastva. Ministrstvo za gozdove in rudnike predpiše z naredbo načela za sestavljanje matematičnih bilanc, zlasti pa za izračunanje potrebnih matematičnih rezerv.

(²) Glavni upravni odbor mora predložiti matematične bilance rudarskemu oblastvu in glavni skupščini.

* »Službeni list« št. 298/45 iz l. 1937.

XIII. POGlavJE.

Knjigovodstvo in statistika.

§ 149.

Knjigovodstvo.

(1) Glavne bratovske skladnice vodijo potrebne knjige po načelih dvostavnega knjigovodstva o svojem poslovanju v posameznih oddelkih in o imovini posameznih oddelkov, krajevne bratovske skladnice pa tako, kakor odredi glavni upravni odbor.

(2) Računsko leto se začne in konča s koledarskim letom.

(3) Vsaka bratovska skladnica mora zaključiti vsako leto dne 31. decembra poslovne račune in sestaviti izkaz o imovini posameznih oddelkov.

(4) Rudarsko oblastvo je upravičeno odrediti, katere dohodke in razhodke v poslovnih računih in katere sestavne dele imovine v imovinskih izkazih je treba posebej prikazati.

(5) Upravni odbori morajo predložiti prvi prihodnji skupščini, nadalje rudarskemu oblastvu najkasneje do dne 1. maja naslednjega leta zaključke poslovnih računov in imovinske izkaze s svojim poročilom in s poročilom nadzornih odborov.

§ 150.

Statistični podatki.

Glavni upravni odbori morajo ob predložitvi računskih zaključkov, izkazov in letnega poročila predložiti rudarskemu oblastvu tudi statistične podatke o posameznih oddelkih (§ 23., odst. 1., točka 9.). Rudarsko oblastvo

je upravičeno predpisati, katere podatke je treba statistično posebej prikazati.

XIV. POGLAVJE.

Medsebojno razmerje med bratovskimi skladnicami in razmerje proti ostalim ustanovam socialnega zavarovanja.

§ 151.

Medsebojno razmerje med krajevnimi bratovskimi skladnicami glede zavarovanja za bolezen.

(¹) Nihče ne more biti ne po teh pravilih ne po zakonu o zavarovanju delavcev večkrat za bolezen zavarovan. Člani, ki so zavezani zavarovanju v območju dveh ali več krajevnih bratovskih skladnic ali drugih ustanov za obvezno zavarovanje za bolezen, so zavarovani pri tisti ustanovi, ki ji pripadajo po svojem glavnem poklicu.

(²) Člani, ki prestopijo iz območja ene v območje druge krajevne bratovske skladnice in niso še dovršili kot člani te skladnice predpisanega časa članstva za neke podpore, zadobe vendar pravico do teh podpor, kolikor jim je čas prejšnjega članstva ohranjen. V takih primerih se odredjajo in izplačujejo podpore pri bratovski skladnici, v katere območju je član zavarovan, in to tedaj, ko se njegova pravica začne.

§ 152.

Medsebojno razmerje glavnih bratovskih skladnic glede izvajanja zavarovanja za onemoglost, starost in smrt.

(¹) Nihče ne more za isti čas biti po teh pravilih večkrat zavarovan za onemoglost, starost in smrt. Osebe,

ki bi bile istočasno člani dveh ali več glavnih bratovskih skladnic, so zavarovane za podpore iz pokojninskega oddelka samo pri eni, in to pri tisti blagajni, v katere območju so zavezane zavarovanju in kjer imajo svoj glavni poklic.

(²) Član se upokoji pri tistem podjetju, kjer onemore, če je bil pri tem podjetju najmanj šest mesecev član, drugače pri prejšnjem ob istih pogojih. Če je pridobil član pravice pri dveh ali več glavnih bratovskih skladnicah, trpi vsaka glavna bratovska skladnica nekoli del pokojnine po času članstva, vštevnega v pokojnino, ki ga je prebil v njenem območju.

§ 153.

Razmerje bratovske skladnice proti ostalim ustanovam socialnega zavarovanja.

(1) Članu bratovske skladnice, ki je prestopil v rudniško podjetje iz podjetja, pri katerem je bil zavarovan za bolezen pri okrožnem uradu za zavarovanje delavcev, se všteje prejšnji čas v roke, potrebne za dobivanje podpor iz bolniškega oddelka bratovske skladnice, kakor da je bil zaposlen pri rudniškem podjetju in bil zavarovan pri bratovski skladnici. To velja tudi za podpore iz oddelka za preskrbovanje nezaposlencev.

(²) Članu bratovske skladnice, ki je prestopil v rudniško podjetje iz podjetja, kjer je bil zavarovan za onemoglost, starost in smrt pri osrednjem (okrožnem) uradu za zavarovanje delavcev, se všteje čas, ki ga je prebil v tem zavarovanju, v čas zavarovanja za onemoglost, starost in smrt pri bratovski skladnici s četrtim delom.

1. Če dopolni tak član pri rudniškem podjetju pet let članstva, vštevnega v pokojnino, ki so potrebna za

pridobitev pravice do pokojnine pri bratovski skladnici, ga more glavna bratovska skladnica po teh pravilih upokojiti, osrednji urad za zavarovanje delavcev pa ji izroči vse predpisane prispevke za tega člana brez obresti konec koledarskega leta, v katerem nastopi zavarovalni primer.

2. Če nima tak član teh petih let vštevnega članstva, izroči glavna bratovska skladnica osrednjemu uradu za zavarovanje delavcev, če ga ta upokoji, zanj prispevek 3% kategorijskega zaslužka po teh pravilih; če ga pa ne upokoji urad, mu plača bratovska skladnica odpravnino po teh pravilih.

(³) Bivši član bratovske skladnice s petimi leti vštevnega članstva, ki odide od rudniškega podjetja v podjetje, kjer je zavezan zavarovanju za onemoglost, starost in smrt pri osrednjem uradu za zavarovanje delavcev, more biti po svoji želji upokojen pri bratovski skladnici po teh pravilih, če je plačeval letno pristojbino po § 50., odst. 3., teh pravil zaradi ohranitve pravic ves čas, dokler je bil zaposlen pri tem drugem podjetju, pa do dne, ko je pridobil pravico do pokojnine. V tem primeru izroči osrednji urad za zavarovanje delavcev prispevke glavni bratovski skladnici in se všteje čas s četrtim delom, kakor v primerih prednjega odstavka. Če se pa upokoji tak bivši član bratovske skladnice pri osrednjem uradu za zavarovanje delavcev, izroči glavna bratovska skladnica uradu konec koledarskega leta, v katerem nastopi zavarovalni primer, za tega člana 3% kategorijskega zaslužka za čas, ki ga je prebil v zavarovanju pri bratovski skladnici. Če končno bivši član nima pravice do pokojnine ne pri bratovski skladnici ne pri osrednjem uradu za zavarovanje delavcev, a si je ohranil pravico pri bratovski skladnici po § 50., odst. 3., mu plača bratovska skladnica

odpravnino po teh pravilih. Bivši član si ob prekinitvi dela pri drugem podjetju lahko ohrani pravice pri bratovski skladnici za čas, predpisan v § 50., odst. 3.

(4) Druga razmerja bratovskih skladnic proti osrednjemu uradu za zavarovanje delavcev in razmerja proti ostalim domačim ustanovam socialnega zavarovanja se urede na podstavi kar najožjega medsebojnega podpiranja in vzajemnosti s posebnim sporazumom med ministrstvom za gozdove in rudnike in ministrstvom za socialno politiko in ljudsko zdravje.

(5) Razmerja bratovske skladnice proti inozemskim ustanovam socialnega zavarovanja se urejajo s konvencijami, sklenjenimi med našo in tujo državo.

XV. POGlavJE.

Kazenske določbe.

§ 154.

Primeri, ki so kaznivi.

(1) Rudarsko oblastvo ima ob izvrševanju državnega nadzorstva nad bratovskimi skladnicami po predpisih teh pravil pravico, izrekat i nad predsedniki, podpredsedniki in člani krajevnih in glavnih upravnih odborov, če ne izvršujejo njim izdanih naredb (§§ 33., odst. 2., in 34., odst. 2.), kazni v denarju prvokrat do 500, ob ponovitvi do 1000 dinarjev.

(2) Predsedniki sodišča rudarskega zavarovanja imajo pravico, kaznovati tiste člane sodišča, ki brez opravičbe ne vrše svoje dolžnosti ali ki brez opravičbe izostanejo od sej, in to z denarno kaznijo prvič do 200, ob ponovitvi pa do 500 dinarjev (§ 37., odst. 2.).

(3) Podjetje, ki ne prijavi v predpisanem roku (§ 42.) zavarovanju zavezanih oseb, ki so pri njem zaposlene, kaznuje rudarsko oblastvo za vsakega neprijavljenega delavca ali uslužbenca z denarno kaznijo od 100 do 1000 dinarjev.

(4) Podjetje, ki namerno odteguje zaposlenim zavarovanim članom večje zneske kot so predpisani ali zoper § 58., odst. 1., ali ki sklepa s svojim osebjem sporazume, nasprotne tem pravilom, kaznuje rudarsko oblastvo z denarno kaznijo do 2000 dinarjev.

(5) Glavni upravni odbori imajo pravico, kaznovati zavarovanega člana, ki namerno kakor koli oškoduje bratovsko skladnico, z denarno kaznijo do 100 dinarjev.

(6) Podjetje, ki ne spolnjuje obveznosti po predpisih teh pravil ali ki delavce in uslužbence, ki so delegati ali zastopniki za skupščine, člani upravnih in nadzornih odborov, zaradi pravilnega izvrševanja njih dolžnosti ali ukoriščanja njih pravic po teh pravilih, preganja, pri delu ovira ali odpusti, kaznuje rudarsko oblastvo po ugotovljeni krivdi z denarno kaznijo do 2000 dinarjev.

(7) Denarna kazen, izrečena po predpisih teh pravil, ne izključuje pravice bratovske skladnice do povračila prizadete škode niti kazenskega postopka po občnih zakonskih predpisih.

§ 155.

Dodeljevanje denarnih kazni.

Kazni, ki jih izreka predsednik sodišča rudarskega zavarovanja, se stekajo v nezgodni oddelek, kazni, ki jih nalože glavni upravni odbori zavarovanim članom, se stekajo v oškodovani oddelek, vse ostale kazni, izrečene po predpisih teh pravil, pa v pokojninski oddelek.

XVI. POGlavJE.

Prehodne določbe.

§ 156.

(1) Za določitev časa članstva, pridobljenega pri bratovskih skladnicah na ozemlju kraljevine Jugoslavije, preden stopijo ta pravila v veljavo, veljajo prejšnja pravila bratovskih skladnic z dne 1. decembra 1924., R. št. 11.324, ki so bila v veljavi do dne 31. marca 1933., oziroma pravila bratovske skladnice z dne 16. februarja 1933., R. št. 3600. Tako ugotovljeni čas članstva se všteva pri odmeri pokojnine po predpisih teh pravil.

(2) Predpisi o ohranitvi časa članstva (§ 50.) veljajo za tiste osebe, ki so imele kot bivši člani bratovskih skladnic na dan 31. decembra 1924. pravico do deleža rezerve, ki jim pa ta delež ni bil izplačan; prav tako pa tudi za tiste bivše člane, katerih članstvo je bilo izza dne 31. decembra 1924., toda pred uveljavitvijo teh pravil prekinjeno in zgubljeno. Kdor od teh se želi okoristiti s to določbo, se mora prijaviti bratovski skladnici v šestih mesecih, ko stopijo ta pravila v veljavo; glavni upravni odbor pa njegovo prijavo lahko upošteva in mu dopusti ohranitev članstva proti vplačilu priznalnin, če je za to kaj opravičenih razlogov in če je imovinsko stanje bivšega člana vredno posebnega ozira.

(3) Bivši član, ki je bil zaposlen v inozemski državi, s katero naša država nima konvencije o socialnem zavarovanju, in ki se zaradi nezaposlenosti vrača v domovino, obnovi lahko zgubljene članske pravice, ki jih je imel pred odhodom v inozemstvo, če se prijavi bratovski skladnici v šestih mesecih po prihodu v domovino in začne plačevati priznalnino po § 50.

§ 157.

Amortizacija primanjkljaja pri potrebnih rezervah za čas članstva pred dnem 1. januarja 1925.

Primanjkljaj pri potrebnih rezervah pokojninskih oddelkov, ki se ugotovi z matematičnimi bilancami in ki izvira iz vštetja članstva iz časa pred dnem 1. januarja 1925., se mora kriti iz rednih prispevkov z amortizacijo.

§ 158.

Pokojnine in nezgodne rente, odrejene pred temi pravili.

Nezgodne rente in pokojnine bivšim članom bratovskih skladnic, njih rodbinskim članom in sorodnikom, upokojenim po 1. januarju 1925., kakor tudi pokojnine bivših članov z manj ko 10 leti vštevnega polnopravnega članstva, ki so bile urejene ali znižane na podstavi § 154. pravil bratovske skladnice R. št. 3600 z dne 16. februarja 1933., ostanejo še dalje v veljavi.

§ 159.

Določbe glede rednih prispevkov.

(1) Redni prispevki za bolniške oddelke, ki se pobirajo v času, ko stopijo ta pravila v veljavo, se pobirajo še dalje v istem odstotku od režijske redne dnevne mezde, dokler se ne spremene po predpisih teh pravil.

(2) Redni prispevki za nezgodni oddelek se pobirajo v višini 1% do 3% skupno izplačanih delavskih zaslužkov, dokler se ne odrede po predpisanih tarifah za prispevke.

(3) Redni prispevki za pokojninski oddelek se pobirajo izza dne, ko stopijo ta pravila v veljavo, v znesku najmanj 6% kategorijskih zaslužkov, t. j. 3% od zavarov-

vancev, 3% pa od podjetij, dokler se ne odrede po predpisih teh pravil.

§ 160.

Razvrstitev kopačev in strelnih mojstrov v I. kategorijo.

Kopači in strelni mojstri, ki pridobe po § 54., odst. 2., točki 1., teh pravil pravico do I. kategorije, se morejo razvrstiti v to kategorijo šele po 1. januarju 1941.

§ 161.

Plačevanje prispevkov in odmera pokojnin in nezgodnih rent po kategorijskih zasluških.

Po kategorijskih zasluških v § 55., odst. 1., teh pravil se plačujejo prispevki v pokojninski in nezgodni oddelek, začeniši ko stopijo ta pravila v veljavo; pokojnine in nezgodne rente pa se odmerjajo po teh zasluških začeniši z dnem 1. januarja 1945. Dotlej se odmerjajo pokojnine in nezgodne rente po prejšnjih kategorijskih zasluških: izven kategorije 50 dinarjev, I. kategorija 40 dinarjev, II. kategorija 34 dinarjev, III. kategorija 27 dinarjev, IV. kategorija 22 dinarjev, V. kategorija 17 dinarjev in VI. kategorija 14 dinarjev.

XVII. POGlavJE.

Končne določbe.

§ 162.

Reguliranje nezgodnih rent in pokojnin, odrejenih pred dnem 1. januarja 1925.

Če je neizogibno treba zvišati pokojnine in nezgodne rente, odrejene pred dnem 1. januarja 1925., se smejo

dati na predlog glavnih upravnih odborov z odobritvijo rudarskega oblastva tem nezgodnikom in upokojencem kakor tudi njih rodbinskim članom izredne podpore ali zvišati pokojnine in nezgodne rente po sredstvih bratovske skladnice, razpoložnih za ta namen.

§ 163.

Oprostitev od davščin, taks idr.

Administrativno in računsko poslovanje bratovske skladnice je oproščeno državnih in občinskih davščin, kolikor so obsežene v posebnih zakonih, kar je bilo potrjeno z odločbo ministra za finance z dne 17. novembra 1924., št. 60.709, na podstavi pooblastitve, ki mu je dana v točki 15. člena 6. zakona o taksah, s temle besedilom:

»V veljavi ostanejo še dalje zakonski predpisi, kolikor se nanašajo na oprostitev rudarskih bratovskih skladnic od taks, in sicer:

Za Srbijo in Črno goro poslednji odstavek člena 103. srbskega rudarskega zakona, ki se glasi:

„Rudarska bratovska skladnica je oproščena vseh državnih in občinskih bremen.“

Za Hrvatsko, Slavonijo in Vojvodino tar. post. 5/89 pristojbinskih predpisov iz leta 1883., ki se glasi: „so prosti kolkovine glede na svoje poslovanje, če ni njih namen dobiček, ki bi presegal glavni namen“.

Za Bosno in Hercegovino tar. post. 11/43, II b, ki se glasi: „kolikor ni tem podjetjem namen dobiček podjetnikov, glede društvene pogodbe, dalje glede njih vlog in spisov, ki jih vložijo pri javnih oblastvih, izvzemši sodni postopek“; in

tar. post. 75/44, F. 4, ki se glasi: „bratovske skladnice itd., kolikor se ne bavijo z drugimi zavarovalnimi

posli in kolikor ni njih namen dobiček podjetja, so oproščene pristojbin, navedenih pod E 2'.

Za Slovenijo in Dalmacijo § 45. zakona z dne 28. julija 1889., drž. zak. št. 127, ki se glasi:

„Vse v poslovanje in odmotanje pravnih razmer med skladnicami, njih zvezami in združbami, in pa upravnstva osrednjega pričuvnega zaloga med seboj ter med njim in zavarovanci potrebovane razprave, pogodbe in listine, sosebno pobotnice o podporščinah, ki se izplačujejo, in pa priznanila, ki naj jih dajo po tem zakonu delodavci in blagajnice, izkazi, ki naj jih predlagajo, in kake druge vloge s prilogami vred — vse to je pristojbin in kolka prosto.“*

§ 164.

Če se draginja zmanjša ali poveča.

Če se zaradi zmanjšane ali povečane draginje zgodi, da se povprečni delavski zaslužki za več ko 15% kategorijskih zaslužkov zmanjšajo ali povečajo, se tudi ti sorazmerno znižajo ali zvišajo. V zvezi s tem se morajo sorazmerno znižati ali zvišati tudi tekoče nezgodne rente ali pokojnine, ki so odrejene na podstavi prejšnjih kategorijskih zaslužkov, če to razpoložna sredstva dovoljujejo.

§ 165.

Obravnavanje nepredvidenih vprašanj.

(1) Vse, kar v teh pravilih ni predvideno, obravnava in predpiše spremembe in dopolnitve minister za gozdove in rudnike z naredbo.

(2) Vprašanje o položajih in prejemkih osebja bratovske skladnice rešuje rudarsko oblastvo na predlog

* Po slovenskem besedilu državnega zakonika iz leta 1889.

glavnega upravnega odbora do uveljavitve pravilnika, omenjenega v § 23., odst. 1., točki 4.

§ 166.

Obračun obresti.

(¹) V § 58., odst. 2., pravil bratovske skladnice z dne 16. februarja 1933., R. št. 3600, odrejene obresti veljajo do dne, ko stopijo ta pravila v moč.

(²) Na dan, ko stopijo ta pravila v veljavo, se vse obresti prištejejo glavnici, na katero se poslej plačuje 8% (§ 58., odst. 2.).

§ 167.

Predpisi o preskrbovanju nezaposlencev.

Dokler se ne izda nova naredba o preskrbovanju nezaposlenih rudarskih in topilniških delavcev in uslužbencev, veljajo za preskrbovanje nezaposlenih rudarskih in topilniških delavcev in uslužbencev, kolikor ni s temi pravili odrejeno kaj drugega, tile predpisi:

1. pravilnik o organizaciji, sredstvih in poslovanju sklada za preskrbovanje nezaposlenih rudarskih in topilniških delavcev, bivših polnopravnih članov bratovske skladnice v kraljevini Jugoslaviji R. št. 726/32 z dne 16. januarja 1932.,¹ spremenjen in dopolnjen s pravili bratovske skladnice R. št. 3600 z dne 16. februarja 1933.;²

2. naredba ministra za gozdove in rudnike o višini in pobiranju prispevkov za sklad za preskrbo rudarskih in topilniških delavcev R. št. 6889 z dne 29. julija 1933.;³

¹ »Službeni list« št. 191/16 iz l. 1932.

² »Službeni list« št. 244/37 iz l. 1933.

³ »Službeni list« št. 463/72 iz l. 1933.

3. naredba ministra za gozdove in rudnike o podpiranju nezaposlenih rudarskih in topilniških delavcev, jugoslovanskih državljanov, ki se vračajo iz inozemstva, R. št. 13.608/34 z dne 26. junija 1935.;⁴

4. naredba osrednjega odbora št. 462 z dne 20. avgusta 1936.

§ 168.

Kdaj stopijo ta pravila v veljavo.

(¹) Ta pravila stopijo v veljavo 1. dne naslednjega meseca po razglasitvi v »Službenih novinah«.

(²) S tem dnem prenehajo veljati pravila bratovske skladnice za zavarovanje delavcev in nameščencev pri rudarskih podjetjih v kraljevini Jugoslaviji z dne 16. februarja 1933., R. št. 3600.²

V Beogradu dne 29. decembra 1937.; R. št. 4826.

Minister za gozdove in rudnike
B. Kujundžić s. r.

Ministrski svet je v svoji seji z dne 30. decembra 1937. pövssem usvojil gorenjo odločbo gospoda ministra za gozdove in rudnike.

V Beogradu dne 30. decembra 1937.; M. S. št. 1064.

Predsednik ministrskega sveta
in minister za zunanje posle

dr. M. M. Stojadinović s. r.

(Sledijo podpisi ostalih ministrov.)

⁴ »Službeni list« št. 412/62 iz l. 1935.

z Slovanska knjižnica

J 6K M

PRAVILA
B 7195

91012045980

COBISS ©